

Univerzita Pardubice

Fakulta ekonomicko-správní

**Zhodnocení přínosů aktivity zájmového sdružení právnických osob jako
formy spolupráce obcí**

Bc. Jitka Kochová

**Diplomová práce
2014**

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Jitka Kochová**
Osobní číslo: **E120108**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Ekonomika veřejného sektoru**
Název tématu: **Zhodnocení přínosů aktivity zájmového sdružení právnických osob jako formy spolupráce obcí**
Zadávací katedra: **Ústav ekonomických věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem práce je provést analýzu aktivit zvoleného zájmového sdružení právnických osob v oblasti cestovního ruchu a zhodnocení dopadů těchto aktivit na socioekonomický rozvojový potenciál sdružených obcí a na kvalitu života místních obyvatel.

Zásady:

- Charakteristika forem spolupráce obcí.
- Charakteristika oblastí možné spolupráce obcí.
- Charakteristika vybraného zájmového sdružení právnických osob.
- Analýza oblasti cestovního ruchu v Podkrkonoší.
- Zhodnocení aktivity zvolené formy spolupráce v oblasti cestovního ruchu.
- Zhodnocení dopadů aktivit vybraného sdružení na rozvoj sdružených obcí a na kvalitu života místních obyvatel.

Rozsah grafických prací: -
Rozsah pracovní zprávy: cca 50 stran
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

GALVASOVÁ, I., BINEK, J., HOLEČEK, J., CHABIČOVSKÁ, K., SZCZYRBA, Z. a kol. Průmysl cestovního ruchu. 1. vyd. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2008. 264 s. ISBN 978-80-87147-06-1.
GALVASOVÁ, I. a kol. Spolupráce obcí jako faktor rozvoje. 1. vyd. Brno: Georgetown, 2007. 140 s. ISBN 80-251-20-9.
HEŘMANOVÁ, E. Koncepty, teorie a měření kvality života. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (Slon), 2012. 239 s. ISBN 978-80-7419-106-0.
RYGLOVÁ, K., BURIAN, M., VAJČNEROVÁ, I. Cestovní ruch: podnikatelské principy a příležitosti v praxi. 1. vyd. Praha: GradaPublishing, 2011. 216 s. ISBN 978-80-247-4039-3.
VANHOVE, N. The economics of tourism destinations. 1st publ. Burlington: Elsevier Butterworth-Heinemann, 2005. 251 s. ISBN 0750666374.

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Martin Sobotka, Ph.D.
Ústav ekonomických věd

Datum zadání diplomové práce:

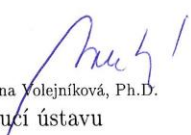
1. října 2013

Termín odevzdání diplomové práce:

30. dubna 2014

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 1. října 2013

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 15. 8. 2014

Bc. Jitka Kochová

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce Ing. Martinu Sobotkovi, Ph.D. za jeho odbornou pomoc a cenné rady, které mi pomohly při zpracování diplomové práce. Dále děkuji manažerce Sdružení Podzvičinsko Bc. Kláře Davidové Stannerové za její ochotu, vstřícnost a především za cenné informace a poskytnuté materiály. Také děkuji všem účastníkům řízených rozhovorů za jejich čas a ochotu. V neposlední řadě děkuji své rodině a svým blízkým za podporu při studiích.

ANOTACE

Tato práce je zaměřena na spolupráci obcí formou zájmového sdružení právnických osob, a to v oblasti cestovního ruchu. Práce se především zabývá Sdružením Podzvičinsko a jeho činností. V práci je provedena analýza cestovního ruchu v oblasti Podkrkonoší. Dále zhodnocení aktivit sdružení a jejich vlivu na socioekonomický rozvoj sdružených obcí a kvalitu života místních obyvatel.

KLÍČOVÁ SLOVA

Obec, spolupráce, sdružení, cestovní ruch, Podkrkonoší

TITLE

Assessment of Contribution of the Special-Interest Association Legal Entities as the Form of the Municipal Cooperation

ANNOTATION

This thesis is focused on the cooperation of municipalities as members of special-interest association legal entities in the sphere of tourism. This thesis mainly deals with the Podzvičinsko Association and its activities. Analysis of the tourism at the Podkrkonoší region is performed in this thesis. Further there are evaluated the association's activities and their influence on the socio-economic development of associated municipalities and on the quality of life of their residents.

KEYWORDS

Municipality, cooperation, association, tourism, Podkrkonoší

OBSAH

ÚVOD.....	10
1 SPOLUPRÁCE OBCÍ.....	12
2 CHARAKTERISTIKA ZÁJMOVÉHO SDRUŽENÍ PRÁVNICKÝCH OSOB PODZVIČINSKO	25
2.1 OBECNÉ VYMEZENÍ	25
2.2 ORGÁNY SDRUŽENÍ	25
2.3 ČLENSTVÍ VE SDRUŽENÍ	26
2.4 MAJETEK SDRUŽENÍ	27
3 ANALÝZA CESTOVNÍHO RUCHU V PODKRKONOŠÍ	28
3.1 OBECNÉ VYMEZENÍ CESTOVNÍHO RUCHU A ZÁKLADNÍCH POJMŮ	28
3.1.1 <i>Druhy cestovního ruchu</i>	29
3.1.2 <i>Formy cestovního ruchu</i>	30
3.1.3 <i>Základní pojmy</i>	30
3.2 ANALÝZA NABÍDKY CESTOVNÍHO RUCHU V PODKRKONOŠÍ.....	31
3.2.1 <i>Geografické a administrativní vymezení oblasti</i>	31
3.2.2 <i>Přírodní podmínky a životní prostředí</i>	33
3.2.3 <i>Obyvatelstvo Podkrkonoší</i>	33
3.2.4 <i>Ekonomické hledisko</i>	34
3.2.5 <i>Historie a kultura</i>	35
3.2.6 <i>Atraktivita Podkrkonoší – turistické cíle</i>	36
3.2.7 <i>Základní a doprovodná turistická infrastruktura</i>	42
3.3 ANALÝZA POPTÁVKY	46
4 ZHODNOCENÍ ČINNOSTI SDRUŽENÍ PODZVIČINSKO.....	50
4.1 AKTIVITY SDRUŽENÍ.....	50
4.2 STRATEGIE ROZVOJE DESTINACE	52
4.3 PLNĚNÍ CÍLŮ STANOVENÝCH STRATEGIÍ	54
4.4 FINANCOVÁNÍ ČINNOSTI.....	57
4.5 BUDOUCÍ AKTIVITY SDRUŽENÍ.....	58
5 ZHODNOCENÍ DOPADŮ AKTIVIT SDRUŽENÍ PODZVIČINSKO NA ROZVOJ SDRUŽENÝCH OBCÍ A NA KVALITU ŽIVOTA MÍSTNÍCH OBYVATEL.....	60
5.1 METODIKA VÝZKUMU	60
5.2 VYHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ.....	61
5.2.1 <i>Kvalita života</i>	65
ZÁVĚR.....	67
POUŽITÁ LITERATURA	70
SEZNAM PŘÍLOH.....	77

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Velikostní kategorie obcí z hlediska počtu obyvatel.....	34
Tabulka 2: Podnikatelské subjekty v Podkrkonoší dle oboru činnosti k 31. 12. 2013.....	35
Tabulka 3: Vývoj počtu návštěvníků informačních center v Podkrkonoší v letech 2010 – 2013	49
Tabulka 4: Otázka č. 1 - Jaký byl váš hlavní důvod pro navázání spolupráce formou sdružení?	61
Tabulka 5: Otázka č. 2 - Jaká byla vaše očekávání od vzájemné spolupráce?.....	62
Tabulka 6: Otázka č. 3 - Naplňuje sdružení vaše očekávání?	62
Tabulka 7: Otázka č. 4 - Jaké přínosy má činnost sdružení pro vaši obec?	63
Tabulka 8: Otázka č. 5 - Sdružení podporuje rozvoj cestovního ruchu v oblasti Podkrkonoší, vnímáte nějaká negativa spojená s touto činností ve vztahu k vaší obci a jejím obyvatelům?	64

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1: Schéma - formy spolupráce obcí.....	14
Obrázek 2: Mapa Královéhradeckého kraje zobrazující TVÚ	32
Obrázek 3: Turistická oblast Podkrkonoší	32
Obrázek 4: Graf zobrazující strukturu ubytovacích zařízení pro rok 2014	43
Obrázek 5: Logo Podkrkonoší.....	55
Obrázek 6: Graf znázorňující vývoj příjmů a výdajů sdružení od roku 2010 do roku 2013....	58

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

CK	Cestovní kancelář
CR	Cestovní ruch
ČOV	Čistička odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSR	Československá republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DM	Destinační management
EU	Evropská unie
GIZ	Grenzüberschreitende Impulszentren
CHKO	Chráněná krajinná oblast
IC	Informační centrum
KČT	Klub českých turistů
KHK	Královéhradecký kraj
MA21	Místní agenda 21
MAS	Místní akční skupina
MÚK	Mimoúrovňová křižovatka
NUTS	Nomenclature of Units for Territorial Statistics
OP	Operační program
PPP	Public Private Partnership
ROP	Regionální operační program
Sb.	Sbírka zákonů
SMO ČR	Svaz měst a obcí České republiky
SMS ČR	Sdružení místních samospráv České republiky
TIC	Turistické informační centrum
TVÚ	Turisticky významné území
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

ÚVOD

Tato práce se bude zabývat spoluprací obcí formou zájmového sdružení právnických osob v oblasti cestovního ruchu. Pro harmonický rozvoj území je nezbytná efektivní spolupráce subjektů v něm působících. Obce si tento fakt uvědomují, a proto v minulosti zakládaly a neustále zakládají různá seskupení, která se od sebe liší např. účelem založení, intenzitou spolupráce, náplní své činnosti apod. Pro tuto práci bylo zvoleno zájmové sdružení právnických osob působící v oblasti cestovního ruchu. V současné době je cestovní ruch považován za důležité odvětví národního hospodářství, jehož rozvoj ovlivňuje, ať už přímo či nepřímo, mnoho dalších odvětví (multiplikační efekt cestovního ruchu) a je s ním spojena řada nejen ekonomických přínosů. Cestovní ruch se váže na místní podmínky a je tak významným činitelem regionálního rozvoje, souvisí s ním např. růst zaměstnanosti, životní úroveň obyvatelstva, růst příjmů místních rozpočtů, obnova či udržování místních tradic apod. Proto je v zájmu státu a ostatních subjektů, ať už veřejného či soukromého sektoru, jeho rozvoj na daném území.

Cílem práce je provést analýzu aktivit zvoleného zájmového sdružení právnických osob v oblasti cestovního ruchu a zhodnocení dopadů těchto aktivit na socioekonomický rozvojový potenciál sdružených obcí a na kvalitu života místních obyvatel. Tyto cíle budou naplněny pomocí kvalitativního výzkumu, konkrétně bude využita technika řízených rozhovorů.

První kapitola se věnuje spolupráci obcí, jsou zde vymezeny základní pojmy obec a spolupráce. Dále jsou zde uvedeny důvody pro navázání spolupráce, faktory ovlivňující spolupráci, její typy, legislativní zakotvení a možné oblasti spolupráce. Důležitou součástí této kapitoly jsou taktéž jednotlivé formy spolupráce.

Druhá kapitola se zabývá zájmovým sdružením právnických osob Podzvičinsko. Jsou zde uvedeny obecné údaje o sdružení, dále jsou vymezeny jeho řídicí orgány, podmínky členství, jeho současní členové a v neposlední řadě také majetek, se kterým sdružení hospodáří.

Ve třetí kapitole je provedena analýza cestovního ruchu v Podkrkonoší. Nejprve je však v této kapitole věnována pozornost obecnému vymezení cestovního ruchu, jsou zde uvedeny druhy a formy cestovního ruchu, taktéž základní pojmy, které se k němu váží. Dále je již provedena analýza nabídky cestovního ruchu v Podkrkonoší, přičemž tato podkapitola nabízí komplexní pohled na oblast Podkrkonoší (geografické a administrativní vymezení, přírodní a ekonomické podmínky, obyvatelstvo, životní prostředí, historie a kultura, atraktivita

Podkrkonoší, základní a doprovodná turistická infrastruktura), a tedy i její potenciál pro cestovní ruch. Na závěr je provedena taktéž analýza poptávky cestovního ruchu na daném území.

Čtvrtá kapitola obsahuje zhodnocení činnosti Sdružení Podzvičinsko. Nejprve jsou zde vymezeny aktivity sdružení, dále dochází ke zhodnocení činnosti sdružení, a to na základě schopnosti plnit jednotlivé cíle stanovené Strategií cestovního ruchu pro oblast Podkrkonoší 2011 – 2020. Závěrem se kapitola zaměřuje na velmi důležitou činnost pro chod sdružení, a to jeho financování, taktéž jsou zde nastíněny jeho budoucí plány.

Poslední kapitola se zaměřuje na zhodnocení dopadů aktivit daného sdružení na rozvoj členských obcí a kvalitu života místních obyvatel. Zhodnocení vychází z řízených rozhovorů se zástupci vybraných členských obcí.

1 SPOLUPRÁCE OBCÍ

Obec je dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, základním územním samosprávným společenstvím občanů. Zároveň je veřejnoprávní korporací hospodařící s vlastním majetkem. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů, při plnění svých úkolů jedná ve veřejném zájmu. Obec vykonává své činnosti v samostatné působnosti, dále je obci svěřen výkon státní správy, tzv. přenesená působnost, přičemž platí, pokud zákon výslovně nestanoví, že se jedná o přenesenou působnost, jde o samostatnou působnost. Významným činitelem rozvoje, ať už na lokální či regionální úrovni, je spolupráce subjektů, tedy i spolupráce obcí na daném území.

Obecně lze spolupráci vymezit jako součinnost určitého množství subjektů při dosahování určitého cíle. Spolupráce je významnou součástí fungování veřejné správy a nezbytným prvkem rozvoje regionů. Vzájemná spolupráce subjektů jim přináší možnost značně ovlivnit optimální rozvoj obce, zvýšit tamní životní úroveň a kvalitu života. Binek a kol. (2010) uvádí tyto hlavní příčiny spolupráce:

- společné vize a cíle, sdílení zájmů,
- úspory v organizační i ekonomické oblasti,
- využívání synergického efektu.

Důležitou roli hraje právě synergický efekt vyplývající ze spolupráce, kdy při dosahování určitého cíle společné působení subjektů přináší větší efekt, než kdyby se o jeho dosažení snažil každý subjekt sám. Pro obce je efektivní spolupráce důležitým rozvojovým faktorem.

Binek a kol. (2012) uvádí tyto hlavní faktory ovlivňující spolupráci:

- účel, charakter a náplň činnosti – nalezení vhodného tématu,
- motivace spolupracujících subjektů – reálná možnost dosažení cílů,
- počet a charakter subjektů,
- forma spolupráce – musí odpovídat potřebám,
- ochota spolupracovat a schopnosti zapojených osob,
- způsob financování (ve vztahu k činnosti),
- způsob dospívání k rozhodnutí („konsenzu“),
- časové rozložení nákladů a výnosů.

Pokud není některý z výše uvedených faktorů vyjasněn, může se tento fakt projevit v nefunkční spolupráci, což může vést ke stagnaci a k následnému ochabnutí spolupráce.

Jelikož je spolupráce obcí dobrovolná, nelze najít jeden univerzální model. Taktéž není možné souhrnně vyřešit všechny vztahy mezi aktéry. Důležité je, aby subjekty, které na daném území spolupracují, našly takový systém spolupráce, který jim umožní efektivně dosáhnout stanovených cílů. K čemuž je nezbytné důsledné promyšlení faktorů ovlivňujících spolupráci a poté rozvinutí vnitřních mechanismů spolupráce podporující plnění stanovených cílů. Aby docházelo k rozvoji obcí, je nezbytné zkvalitňování jednotlivých prvků spolupráce, což je v praxi dlouhodobý proces. Důležité je, aby všechny spolupracující subjekty vnímaly spolupráci jako důležitý a prospěšný proces. K docílení maximálního efektu spolupráce je nutné ji realizovat koncepčně, tj. jednotlivými aktivitami naplňovat předem stanovené cíle a neřešit pouze momentální problémy či aktivity (Binek a kol., 2012).

Z hlediska typu aktérů, jak uvádí Galvasová (2007), lze rozlišit:

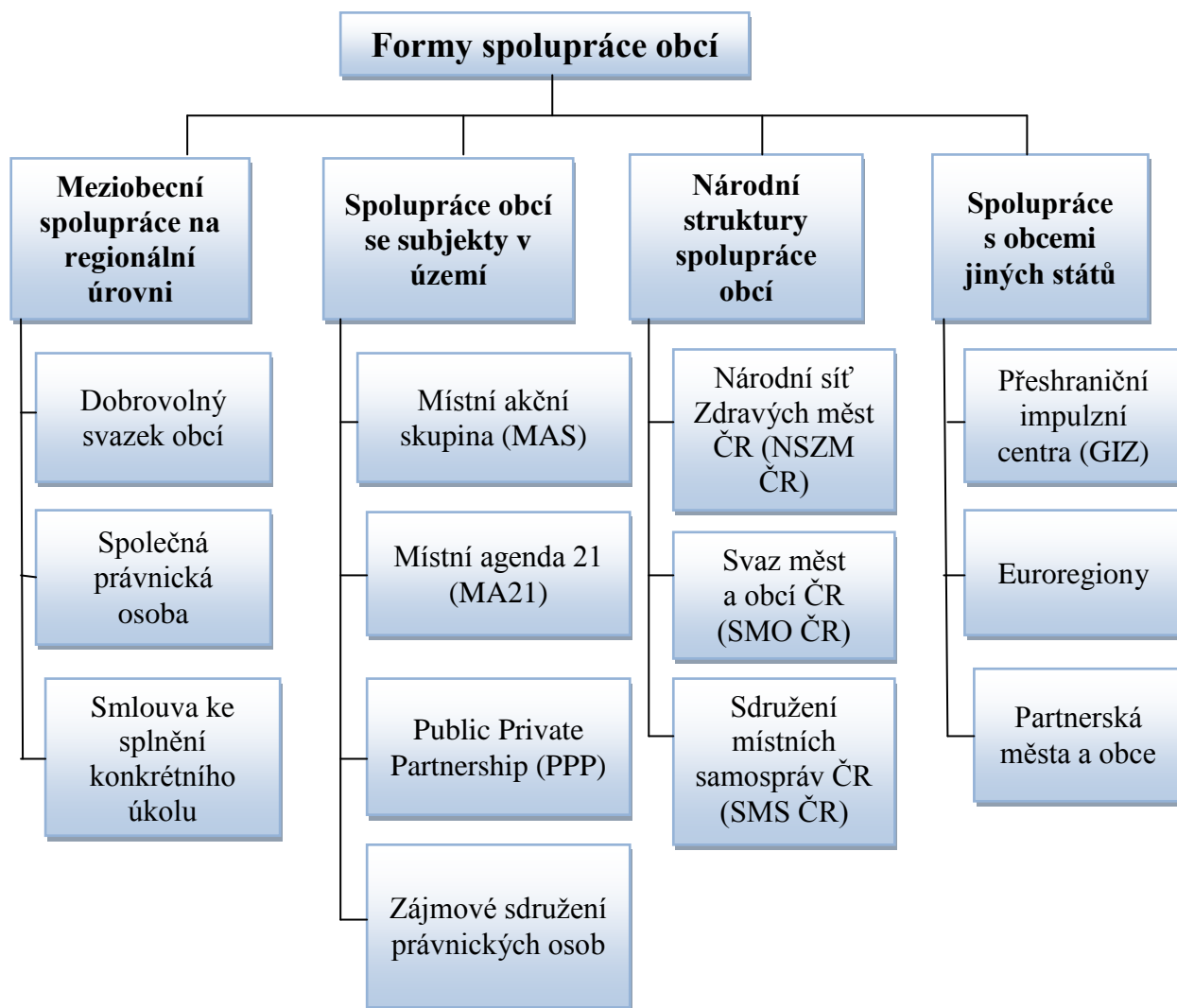
- meziobecní spolupráci,
- spolupráci obcí se soukromým sektorem (ziskovým či neziskovým),
- spolupráci obcí s jinými subjekty veřejné správy.

Právo na spolupráci obcí je zakotveno v české legislativě i v mezinárodních dokumentech, a to především v Evropské chartě místní samosprávy. Česká republika chartu podepsala v roce 1998 a v následujícím roce ji ratifikovala. Stala se tak součástí našeho právního řádu. Článek 10 této charty deklaruje právo místních orgánů spolupracovat při výkonu svých pravomocí a sdružovat se v mezích zákona k plnění společných zájmů s jinými místními orgány a stát se členy sdružení, které chrání jejich společné zájmy, resp. mezinárodního sdružení místních orgánů. Za podmínky, které mohou být vymezeny zákonem, jsou místní orgány oprávněny spolupracovat se svými protějšky v jiných státech. V ČR je tato problematika řešena zejména v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, ale i v dalších zákonech, např. v občanském zákoníku, v zákoně o obchodních korporacích, v zákoně o podpoře regionálního rozvoje apod.

Obce mohou spolupracovat, ať už mezi sebou nebo s jinými subjekty, v různých oblastech, záleží na konkrétním záměru kooperujících subjektů. Může se jednat např. o spolupráci v oblasti sociální péče, ochrany životního prostředí, dopravní obslužnosti, cestovního ruchu apod.

Formy spolupráce obcí

Formy spolupráce představují konkrétní právní a organizační podobu systému spolupráce, přičemž zásadní je vztah ke konkrétnímu účelu. Formy lze členit podle řady hledisek, v následujícím textu bude použito členění dle území a spolupracujících subjektů viz obr. 1.

Obrázek 1: Schéma - formy spolupráce obcí

Zdroj: upraveno dle Galvasová (2007)

Meziobecní spolupráce na regionální úrovni

V této kategorii jde o spolupráci čistě meziobecní, dle výše uvedeného schématu sem spadají tři formy spolupráce, z nichž často využívanou formou je dobrovolný svazek obcí. Tyto formy spolupráce blíže vymezuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“). Tento zákon vymezuje možnost

vzájemné spolupráce obcí, a to při výkonu jejich samostatné působnosti, přičemž spolupráce se uskutečňuje zejména:

- na základě smlouvy uzavřené ke splnění konkrétního úkolu,
- na základě smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí,
- zakládáním právnických osob podle zvláštního zákona dvěma nebo více obcemi.

Smlouva ke splnění konkrétního úkolu

Pod konkrétním úkolem si lze představit např. stavbu vodovodu nebo zřízení a provozování skládky komunálního odpadu. Tato smlouva může být uzavřena na dobu určitou (např. do vybudování příslušného zařízení), nebo na neurčitou (pokud např. obce hodlají nějaké zařízení provozovat společně (Čermák, 2011). Dle zákona o obcích není možné, aby předmětem této smlouvy byl vznik právnické osoby. K tomu, aby smlouva mohla vejít v platnost, je nutné, aby měla písemnou formu a aby předem došlo k jejímu schválení zastupiteli obcí. Smlouva má mít následující náležitosti:

- označení účastníků smlouvy,
- vymezení předmětu smlouvy a jeho rozsahu,
- práva a povinnosti jednotlivých účastníků smlouvy,
- způsob využití stavby po jejím dokončení, pokud je stavba předmětem smlouvy,
- způsob odstoupení účastníků od smlouvy a vypořádání části jejich majetku.

Majetek nabytý výkonem společné činnosti obcí na základě této smlouvy je spoluvlastnictvím všech zúčastněných obcí, přičemž podíly na tomto majetku jsou stejné, pokud smlouva nestanoví jinak.

Dobrovolný svazek obcí (DSO)

Další možnost sdružování obcí představuje dobrovolný svazek obcí. Zákon o obcích dává obcím právo být členem svazku obcí, a to za účelem ochrany a prosazování svých zájmů. Obce mohou vytvářet nové svazky obcí i vstupovat do již vytvořených svazků, přičemž členy svazku mohou být pouze obce.

Svazek obcí je právnickou osobou, která si vede účetnictví dle zákona o účetnictví. Svazky obcí zajišťují společné plnění úkolů obcí v oblasti samostatné působnosti a sdružují k tomuto účelu společné prostředky. Svazek obcí může být jednoúčelový i víceúčelový. Obvykle svazky vznikají pro územně ucelenou oblast, vymezenou přirozenými přírodními, technickými nebo historickými hranicemi a dalšími pojíci prvky. Dochází však i ke vzniku svazků, které nejsou založené na tomto principu a zaměřují se např. na rozvoj určitých

společných záměrů. V dnešní době se jedná třeba o stále častější budování cyklostezek (Galvasová, 2007). Zákon o obcích vyjmenovává celkem rozsáhlý seznam úkolů a činností, které mohou být předmětem činnosti svazku, tento výčet však není taxativní. Pro bližší představu to mohou být např. tyto oblasti:

- školství,
- sociální péče,
- zdravotnictví,
- kultury,
- veřejného pořádku,
- ochrany životního prostředí,
- cestovního ruchu,
- dopravní obslužnosti a další.

Při realizaci aktivit svazku hraje roli intenzita zapojení všech jeho členů a snaha o navázání spolupráce i s dalšími subjekty v daném území. Z hlediska zajištění efektivní spolupráce je také důležitý schopný manažer svazku.

Svazky mají řadu společných rysů, přesto se od sebe jednotlivé svazky navzájem liší, a to účelem i intenzitou a náplní spolupráce. Z hlediska účelu je možné svazky rozčlenit na monotematické svazky a mikroregiony. Jako mikroregiony bývají často chybně označovány veškeré svazky obcí. Toto označení lze dle Galvasové (2007) použít pro takový svazek obcí, který zastřešuje poměrně celistvé území s výraznými znaky socioekonomické a geografické sounáležitosti. Dle současných metodických přístupů lze za mikroregiony považovat takové svazky obcí, které využívají principu soudržnosti, kdy více obcí propojuje a provazuje své zájmy a záměry při realizaci jednotlivých akcí a aktivit, a to s cílem vymezení a realizování žádoucích změn ve všech obcích, nebo části obcí takto vymezeného území (Labounková, Půček, Rohrerová a kol., 2009). Monotematické svazky vznikají za účelem realizace úzce vyhraněného okruhu činností, nejčastěji se jedná o budování technické infrastruktury, kdy se obce spojují např. za účelem vybudování a provozování vodovodu, kanalizace s ČOV, popř. za jiným podobným účelem. Existují také svazky, které se zaměřují na rozvoj cestovního ruchu nebo další specifické svazky. Rozdíl nalezneme také v době trvání svazku, kdy monotematické svazky často existují jen po dobu realizace daného projektu, zatímco svazky typu mikroregionu jsou relativně trvalé, jejich cílem je usilovat o celkový rozvoj území koncepčním způsobem (Galvasová, 2007).

Na DSO jsou často založeny některé další formy spolupráce, a to zejména místní akční skupiny a euroregiony. Svazky obcí jako celek mohou taktéž vstoupit do Národní sítě Zdravých měst.

Společná právnická osoba

O této formě spolupráce stejně jako o dvou předchozích se zmiňuje § 46 zákona o obcích, vychází však z § 35a, odst. 1 tohoto zákona, podle něhož může obec pro výkon samostatné působnosti zakládat a zřizovat právnické osoby. Zakládání a činnost právnických osob se řídí zákonem č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích. V praxi je tato forma využívána např. u dopravních podniků, tepláren, správy bytových domů apod. Obchodní společnost vzniká dnem zápisu do obchodního rejstříku a zaniká dnem výmazu z obchodního rejstříku. V případě, že není stanoveno při jejím založení, zda se zakládá na dobu určitou, je založena na dobu neurčitou. Ostatní náležitosti týkající se obchodních společností jsou dány již zmíněným zákonem.

Spolupráce obcí se subjekty v území

Místní akční skupina (MAS)

MAS se vyznačuje spoluprací různých subjektů v území – nestátních neziskových organizací, občanských sdružení, organizací soukromé podnikatelské sféry, jednotlivých obcí a svazků obcí. Tyto subjekty vzájemně spolupracují na rozvoji venkova, zemědělství a při získávání finanční podpory z EU a z národních programů pro svůj region metodou LEADER¹ (NS MAS, ©2014).

Za základní cíl MAS se považuje zlepšování kvality života a životního prostředí ve venkovských oblastech. MAS musí být složena z vyváženého a reprezentativního výběru partnerů z různých socioekonomických sektorů na daném území, přičemž na úrovni rozhodování musí tvořit zástupci soukromého sektoru nejméně 50 % z místního partnerství (Galvasová, 2007).

Díky MAS plynou finanční prostředky na rozvoj venkova. Jejich rozvoj byl tedy vyvolán zejména možností využít nové finanční možnosti. Význam a síla MAS spočívá v propojení veřejného a soukromého sektoru a také ve spolupráci různorodých partnerů, proto jejich počet neustále roste (dle NS MAS bylo v ČR k 1. 4. 2014 celkem 179 MAS).

¹ LEADER = propojení rozvojových aktivit a venkovské ekonomiky, iniciativa vznikla v roce 1991 s cílem dopomáhat k rozvoji venkovských oblastí cestou zapojení místních subjektů. Řídí se 7 hlavními principy, mezi něž patří i partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem na místní úrovni (MAS).

Místní agenda 21 (MA 21)

MA 21 je mezinárodní program zavádění zásad udržitelného rozvoje na místní úrovni. Základem je zapojování veřejnosti do plánování rozvoje obcí, měst a regionů. Vzniká z místní iniciativy, např. z podnětu zastupitelstva obce, místních politiků, ale i místních organizací, skupin občanů apod. Cílem je vypracování strategie udržitelného rozvoje obce i dílčích akčních plánů rozvoje, mikroprojektů a politik zlepšování kvality života v obci. MA 21 politicky garantuje obecní zastupitelstvo. Obvykle si ze svého středu volí člena, který je pověřen odpovědností za její koordinaci a také ustanoví příslušnou komisi. Pro prioritní oblasti se vytvářejí z místních občanů a z jejich uskupení, představitelů a pracovníků místní správy, zástupců místních organizací a dalších složek veřejnosti iniciativní skupiny, ty se účastní přípravy příslušných dokumentů a realizačních akčních plánů. Úspěch MA 21 je podmíněn účastí veřejnosti. Možná je i spolupráce s jinými obcemi (Čermák, 2011).

Kvalita MA 21 v daných podmínkách je hodnocena 21 kritérii, na jejichž základě lze objektivně posoudit, která města, obce či regiony ji uplatňují v praxi a na jaké úrovni se nacházejí. Toto hodnocení může být např. jedním z podkladů pro posuzování žádostí o dotace EU, ČR nebo krajů.

Oficiální evidence realizátorů MA 21 je v České republice Databáze MA 21. Zde lze nalézt informace o rozsahu a kvalitě MA 21 v municipalitách. Cílem je poskytovat přehledné monitorování úrovně procesu MA 21 v jednotlivých obcích a jejich transparentní zařazení do kategorií. Aplikace principů MA 21 je podporována Národní sítí Zdravých měst ČR (Galvasová, 2007).

Public Private Partnership (PPP)

Pojem PPP se využívá pro označení smluvně zajištěné spolupráce subjektů veřejného a soukromého sektoru z důvodu využití zdrojů a schopností soukromého sektoru, a to při výstavbě, zřizování a provozování veřejné infrastruktury a služeb (Čermák, 2011).

PPP lze realizovat dvěma základními způsoby. První varianta spočívá ve společném založení samostatné společnosti, tzv. společnosti pro zvláštní účel. Tato společnost realizuje vybraný projekt a za provedenou investici získá dlouhodobé povolení na provozování služby (koncesi), díky němuž má oprávnění ke zřízení nebo provozování určité činnosti, např. poskytování dodávek energie, tepla, dopravní obslužnosti, apod. Následně se z poplatků za tyto služby splácejí úvěry, provozní náklady a také generují výnosy. Druhý způsob je založen na zafinancování veřejně prospěšné stavby soukromým investorem, tuto stavbu poté spravuje a provozuje. Investor za tuto službu získává úplatu (veřejný sektor mu

platí za dostupnost služby), popřípadě může získat právo inkasovat platby přímo od konečných uživatelů (projekty koncesní). Tento způsob se využívá např. u dopravních staveb (Galvasová, 2007).

Aby byl PPP projekt úspěšný, musí být splněn předpoklad, že veřejný sektor dosahuje vyšších přínosů (poměřováno k jím vynaloženým prostředkům) při využití schopností a zkušeností soukromého sektoru, než bez jeho zapojení. Vliv na úspěšnost má také správné rozdělení rizik mezi oba sektory a to tak, aby každá strana nesla riziko, které dokáže nejlépe řídit. Správné fungování spolupráce na bázi PPP přináší zvýšení kvality a efektivnosti veřejných služeb včetně výkonu státní správy a urychluje realizaci významných infrastrukturních projektů s pozitivním dopadem na rozvoj ekonomiky (Galvasová, 2007).

Zájmové sdružení právnických osob

Tato forma spolupráce je upravena zákonem č. 40/1964 Sb., občanský zákoník (§20 písm. f - k). Dle této normy mohou právnické osoby vytvářet zájmová sdružení právnických osob, nazývána též jen jako „sdružení“, a to k ochraně svých zájmů nebo k dosažení jiného účelu. Sdružení lze tedy založit za jakýmkoli účelem, předmět jeho činnosti však musí být uvedený ve stanovách.

Aby mohlo být sdružení založeno, musí být sepsána zakladatelská smlouva, nebo musí být na ustavující členské schůzi schváleno jeho založení, kdy se o této skutečnosti sepíše zápis obsahující seznam zakládajících členů s uvedením jejich jména (názevu) a bydliště (sídla), a to včetně jejich podpisů. K zakladatelské listině nebo k zápisu o ustavující členské schůzi musí být přiloženy stanovy sdružení a také musí být určeny osoby oprávněné jednat jeho jménem, vše po schválení zakladateli nebo ustavující schůzí. Zakladatelé nebo ustavující členská schůze mohou stanovy měnit a doplňovat. Stanovy sdružení obsahují zákonem stanovené náležitosti, a to název, sídlo a předmět činnosti sdružení, úpravu majetkových poměrů, vznik a zánik členství, práva a povinnosti členů, orgány sdružení a rozsah jejich působnosti, způsob jeho zrušení a naložení s likvidačním zůstatkem. Předpokládá se však, že budou obsahovat i jiné podrobnější informace.

Právní způsobilost sdružení nabývá teprve zápisem do registru zájmových sdružení právnických osob (od 1. 1. 2014² pod názvem spolkový rejstřík), jež byl do uvedeného data spravován příslušným krajským úřadem podle sídla sdružení, nově přechází tato povinnost na rejstříkové soudy. Sdružení zaniká výmazem ze spolkového rejstříku. Za nesplnění svých povinností ručí sdružení svým majetkem.

² 1. 1. 2014 – den nabytí účinnosti nového občanského zákoníku (zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník)

Podle § 3051 nového občanského zákoníku již nelze nové sdružení založit, sdružení vzniklá před nabytím jeho účinnosti se řídí původní právní normou. Nový občanský zákoník dává již vzniklým sdružením možnost změnit právní formu na spolek (MVČR, ©2014).

Národní struktury spolupráce obcí

Národní síť Zdravých měst ČR (NSZM ČR)

Titulem „Zdravé město“ se může pyšnit město, které je součástí mezinárodního Projektu Zdravé město pod patronací Organizace spojených národů, zejména její Světové zdravotní organizace, a to od roku 1988. Projekt je zacílen na sledování, uchování a vytváření podmínek pro zdravý a kvalitní život obyvatel ve všech důležitých oblastech, mezi něž patří: zdraví, životní prostředí, sociální prostředí a prosperita města, a to v dlouhodobém horizontu a s ohledem na potřeby budoucích generací. V rámci jednotlivých států dochází ke sdružování těchto měst do národních sítí, u nás pod názvem Národní síť Zdravých měst ČR. V současné době tak vzniká celoevropská síť, přičemž do již zmíněného projektu je v současné době zapojeno 1300 měst ve 30 zemích (Švec, Svěřčinová, Reitschmiedová, 2001).

Národní síť Zdravých měst ČR lze tedy charakterizovat jako asociaci místních samospráv, které se programově hlásí k principům udržitelného rozvoje, zapojují veřejnost do rozhodovacích procesů a podporují zdravý životní styl svých obyvatel (Národní síť Zdravých měst ČR, ©2014). Asociace nabízí svým členům poradenství v oblasti spolupráce a výměny zkušeností, taktéž i v oblasti přístupu k finančním zdrojům, ať už státním či evropským, včetně konzultací k přípravě projektů. Mezi další činnosti patří pomoc při zpracování strategie rozvoje nebo zprostředkování spolupráce s odbornými českými i zahraničními partnery. Velký důraz je kladen především na zapojení místních odborných i nevládních partnerů - odborných institucí, nevládních organizací, škol, firem, ale i široké veřejnosti do diskuzí o současných záměrech, o místní či regionální budoucnosti. Konkrétně jsou řešeny např. otázky týkající se komunitního plánování, mezinárodní spolupráce, environmentálního managementu, školství, volného času, handicapovaných spoluobčanů, apod. (Galvasová, 2007).

K zefektivnění procesu řízení a plánování u municipalit sdružených v NSZM a sdílení zkušeností mezi nimi byl vyvinut informační systém DataPlán NSZM, který propojuje strategické plány jednotlivých měst, obcí a regionů. Obsahem DataPlánu je i databáze koncepčních dokumentů municipalit včetně aktivit a plánovaných projektů, taktéž umožňuje porovnání strategických dokumentů, zjišťování vzájemných souvislostí, provázání aktivit a záměrů s rozpočty obcí a vazby na krajské či národní dokumenty. Součástí DataPlánu jsou

i rozpočty měst, obcí a regionů, díky čemuž lze sledovat nejen množství vynakládaných finančních prostředků obcí na jejich aktivity, ale i jejich efektivnost. Důležitou součástí jsou i příklady dobré praxe (úspěšné projekty), jimiž se ostatní obce mohou inspirovat. V současné době má NSZM ČR 118 členů, jejichž složení je různorodé, jsou zde města, obce, kraje, ale i mikroregiony a MAS (Národní síť zdravých měst ČR, ©2014).

Svaz měst a obcí ČR (SMO ČR)

Svaz měst a obcí ČR je celostátní, dobrovolná, nepolitická a nevládní organizace, jež je založena jako zájmové sdružení právnických osob. Jak už z názvu vyplývá, členy Svazu mohou být pouze obce ve smyslu zákona o obcích. V současnosti je v SMO ČR sdruženo kolem 2 500 měst a obcí (SMO ČR, ©2014a).

Svaz měst a obcí ČR je partnerem pro vládní a parlamentní politickou reprezentaci. Důležitou roli v rámci činnosti svazu hraje aktivní zapojení starostů, primátorů a členů zastupitelstev obcí a měst, kteří se nad rámec svých povinností věnují i obecným problémům samosprávy. Přičemž se podílí na přípravě a tvorbě návrhů legislativních i nelegislativních opatření v oblastech týkajících se kompetencí obcí. Základní cíl svazu spočívá v hájení společných zájmů a práv obcí a měst v něm sdružených a ve vytváření podmínek pro řešení problémů a otázek, které jsou pro členy společné. K zajištění požadavků jednotlivých druhů obcí slouží komory svazu, konkrétně Komora obcí, Komora měst a Komora statutárních měst (Galvasová, 2007; SMO ČR, ©2014b).

Svaz obhájí zájmy místních samospráv i na evropské úrovni. Ještě s dalšími asociacemi se snaží ovlivňovat podobu evropské legislativy a politik ve prospěch měst a obcí. Dále také vytváří podmínky pro integrování českých municipalit do různých forem spolupráce v oblasti činnosti orgánů samosprávy a místní správy v Evropě i v dalších zemích světa. Svaz je členem těchto mezinárodních institucí, do kterých deleguje zástupce za ČR, Rada evropských obcí a regionů, Kongres místních a regionálních orgánů Rady Evropy a Výbor regionů (SMO ČR, ©2014c).

V současné době Svaz měst a obcí ČR iniciuje realizaci pilotního projektu Podpora meziobecní spolupráce, který je plně financován ze zdrojů OP Lidské zdroje a zaměstnanost. Svaz měst a obcí ČR usiluje o to, aby projekt napomohl vytvořit podmínky pro dlouhodobý rozvoj meziobecní spolupráce v ČR, tzn. vytvoření vhodného administrativního a odborného zázemí pro podporu spolupráce obcí ve všech územích správních obvodů obcí s rozšířenou působností.

Do národních struktur spolupráce obcí lze zařadit ještě obdobnou instituci jako je Svaz měst a obcí ČR, a to Sdružení místních samospráv ČR.

Sdružení místních samospráv ČR (SMS ČR)

Tato instituce vznikla na počátku roku 2008, jejímú vzniku předcházelo hnutí, které bojovalo za spravedlivější rozdělení daňových výnosů mezi obce a města. Zejména malé obce usilovaly o změnu, vznikla tak Smlouva obcí a měst proti daňové diskriminaci, která měla podporu starostů napříč ČR. Na základě této iniciativy vzniklo SMS ČR (Deník veřejné správy, 2014).

SMS ČR je tedy nevládní apolitickou organizací s celostátní působností, jejímž úkolem je sdružovat a hájit zájmy obcí a měst v ČR. Tato instituce tedy prosazuje spravedlivé dělení daňových výnosů mezi obce a města. Mezi její činnosti patří připomínkování různých legislativních návrhů, prezentace a prosazování potřeb menších obcí a měst, hájení zájmů venkova a jeho obyvatel a spolupráce v boji proti korupci ve veřejné správě. V současné době SMS ČR sdružuje 1078 obcí z celé České republiky (SMS ČR).

Spolupráce s obcemi jiných států

Možnost spolupráce obcí s obcemi jiných států je dána zákonem o obcích, tuto problematiku vymezuje § 55. Obce tedy mohou spolupracovat i být členy mezinárodních sdružení územních samosprávných celků. Přičemž svazky obcí mohou spolupracovat se svazky obcí jiných států pouze za podmínky, že obsahem spolupráce budou jen ty činnosti, které jsou předmětem činnosti svazku obcí, který smlouvu o spolupráci uzavřel.

Přeshraniční impulzní centra (GIZ)

Přeshraniční impulzní centra jsou pilotním evropským projektem v oblasti spolupráce v regionech podél příhraničních oblastí Dolního Rakouska, České republiky, Slovenské republiky a Maďarské republiky. S myšlenkou jejich zakládání přišlo jako první Rakousko, kde také začala vznikat jejich první působiště. Postupně se pak začala tato myšlenka šířit i do ostatních zmíněných oblastí.

GIZ nabízí impulzní a podpůrnou činnost při realizaci přeshraničních projektů a aktivit každodenního života. Tyto aktivity se týkají především oblasti hospodářství, ale také oblasti kultury či sociální oblasti. Cílem těchto aktivit je podpořit přeshraniční spolupráci a motivovat k této spolupráci obyvatelstvo příslušného regionu. V těchto regionech mohou být díky realizaci společných aktivit lépe využity hospodářské šance rozšířené EU, především podniky mohou z této spolupráce dlouhodobě profitovat a tím si zajistit budoucnost (Galvasová, 2007).

Přeshraniční impulzní centra začala masivně vznikat po roce 1989, kdy vznikla nová příležitost spolupráce s ČSR (později s ČR), největší rozmach však byl zaznamenán v roce 2004, tedy po vstupu ČR do EU. Na počátku byly finanční prostředky na realizované projekty čerpány z programu CBC Phare (programové období 1994 – 1999), později z programu INTERREG IIIA (programové období 2004 – 2006) a z regionálních programů firmy Ecoplus a Dolnorakouské společnosti pro podporu příhraničí (NÖG). Všechny již realizované projekty a aktivity podporují buď přímo malé a střední podniky (např. exkurze, workshopy apod.), nebo posilují malá regionální těžiště činnosti, a to zejména spolupráci v oblasti turismu. V programovém období 2007 – 2013 bylo možné finanční prostředky čerpat z operačního programu Přeshraniční spolupráce, pro nové programové období tato možnost zůstává (Galvasová, 2007; Dušek, 2013).

Euroregiony

Euroregiony hrají důležitou roli v rozvoji přeshraniční spolupráce, která je nedílnou součástí evropské integrace. Cílem euroregionů je překonávat hranice, tj. snížit jejich význam na úroveň správního členění s pozitivním vlivem na spolupráci. Euroregiony jsou tedy formou přeshraniční spolupráce místních či regionálních samospráv nejen mezi zeměmi EU, ale také mezi členskými a nečlenskými zeměmi. Jde o sdružení subjektů, jež spolu přímo sousedí na opačných stranách hranic alespoň dvou států. Těmito subjekty mohou být obce, kraje, případně další úrovně (např. departmenty) či jejich sdružení a další právnické osoby. Jejich vznik souvisí se snahou o společný postup při řešení konkrétních problémů, jež souvisí s periferním postavením příhraničních oblastí, tyto problémy přesahují hranice států a nelze je řešit pouze na jedné straně hranic (Euroskop.cz, ©2005 – 2014). Cílem je zlepšování životních podmínek místních obyvatel, zejména v oblasti kultury, v sociální oblasti a v oblasti hospodářství a infrastruktury. Jde tedy o snahu odstranit nerovnosti a postupně vyrovnat ekonomický a sociální rozvoj na obou stranách hranice (Galvasová, 2007).

Přeshraniční spolupráce se začala rozvíjet již po 2. světové válce. K většímu rozmachu však došlo začátkem 90. let 20. Století, a to díky iniciativě Společenství INTERREG, která přispěla k výraznému oživení přeshraniční spolupráce (BusinessInfo.cz, ©1997 – 2014).

V České republice v současné době působí 13 euroregionů. Zpravidla fungují buď jako zájmová sdružení právnických osob (s právní subjektivitou), nebo jako sdružení subjektů vzniklé na základě smlouvy (bez právní subjektivity). Některé euroregiony fungují pouze jako servisní a poradní místo, jiné naopak vytváří rozsáhlé pracovní skupiny, které se pravidelně

schází a řeší aktuální problémy nebo i vytváří dotační programy a provádějí jejich administraci (Galvasová, 2007).

Partnerská města a obce

U této formy spolupráce české město či obec spolupracuje se svým zahraničním partnerem (obcí či městem), který se nachází v některém z evropských států, přičemž není výjimkou ani spolupráce s více zahraničními partnery. S navázáním partnerských kontaktů může subjektům pomoci Svaz měst a obcí ČR, nebo tak mohou učinit samovolně. Pro správně fungující partnerství je nutné vzájemné porozumění a společné chápání partnerské spolupráce mezi municipalitami, efektivní komunikace, jasné a srozumitelné cíle, na kterých se partneři dohodli. Důležité je též aktivní zapojení občanů, zájmových a profesních sdružení do partnerských aktivit (Galvasová, 2007).

Spolupráce s partnerskými městy či obcemi může přispívat k lepšímu porozumění mezi různými národy a kulturami, k překonávání předsudků, posilování občanské účasti na veřejném životě apod. Dochází k výměně zkušeností v různých oblastech života měst a obcí, a to např. v oblasti veřejné správy, kulturní, sociální oblasti, oblasti dopravy, cestovního ruchu atd. Typické je postupné rozvíjení kontaktů od účasti na kulturních a společenských akcích, přes spolupráci v oblasti optimalizace výkonu samosprávných funkcí k ekonomické spolupráci včetně společné účasti na programech spolufinancovaných EU. Výhodou spolupráce může být finanční pomoc ze strany zahraničního partnera (SMO ČR, ©2014d; Galvasová, 2007).

Evropská unie podporuje partnerská města a obce, např. formou grantů podporujících výměnné pobyty občanů z partnerských měst nebo pořádání konferencí a seminářů, takovéto akce však musí být v souladu s myšlenkami evropské integrace. EU se přednostně zaměřuje na výměnné pobyty mladých lidí, kulturní a vzdělávací akce, integraci znevýhodněných skupin obyvatel a na rovné příležitosti mužů a žen (Galvasová, 2007).

Spolupráci obcí v oblasti cestovního ruchu na bázi zájmového sdružení právnických osob, které jak již bylo řečeno, umožňuje zapojení i soukromých subjektů do vzájemné spolupráce se věnuje tato práce.

2 CHARAKTERISTIKA ZÁJMOVÉHO SDRUŽENÍ PRÁVNICKÝCH OSOB PODZVIČINSKO

2.1 Obecné vymezení

Ze stanov sdružení vyplývá, že neziskové sdružení obcí, měst a městysů pod názvem Sdružení Podzvičinsko vzniklo 8. 6. 2000, a to dle § 20 písm. f a násl. zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, usnesením ustavující valné hromady. Sdružení bylo založeno za účelem spolupráce členských obcí a měst s cílem přispět k rozvoji oblasti Podkrkonoší, čehož chce dosáhnout podporou rozvoje cestovního ruchu v této oblasti. Předmětem jeho činnosti je především koordinace všech aktivit při propagaci cestovního ruchu včetně příslušných komplexních služeb, poskytování průkazného informačního servisu pro potřeby cestovního ruchu s vypracovaným marketingem v souladu se současnými právními normami. Sdružení usiluje o spolupráci se státem, obcemi, občany a podnikatelskou sférou při zachování přírodních a kulturních hodnot, je oprávněno zakládat samostatně, nebo s dalšími účastníky podnikatelské a nepodnikatelské subjekty podle platných právních norem.

2.2 Orgány sdružení

O chod a vedení sdružení se starají tyto orgány:

- *Valná hromada* je vrcholným orgánem sdružení, všichni členové sdružení jsou zde zastupováni statutárními, popř. zplnomocněnými zástupci. Valná hromada může být buď řádná, nebo mimořádná, přičemž řádnou valnou hromadu svolává správní rada, a to písemně. Řádná valná hromada se koná čtyřikrát ročně. Ve zvláštních případech je svolána mimořádná valná hromada. Během hlasování má každý člen 1 hlas, valná hromada je usnášeníschopná v případě přítomnosti nadpoloviční většiny členů.
- *Správní rada* sdružení má 8 členů, řeší aktuální problémy spojené s činností sdružení. Členové správní rady jsou jmenováni a odvoláváni valnou hromadou. Členem rady může být na základě jmenování kterákoliv sdružená obec, město či městyš. Rada je volena na dobu jednoho roku a schází se přibližně každý měsíc. Rada je usnášeníschopná za přítomnosti nadpoloviční většiny členů. V její kompetenci je rozhodování ve všech otázkách týkajících se sdružení kromě těch, které přísluší k rozhodování valné hromadě. Mezi tyto činnosti patří např. vykonávání úkolů uložených valnou hromadou, předkládá plány činnosti včetně finančního zabezpečení, připravuje roční rozpočty, rozhoduje o uzavírání smluv s jinými subjekty apod.

- *Předseda správní rady* je statutárním zástupcem sdružení a jedná jeho jménem, mezi jeho úkoly patří svolávání a řízení správní rady, odpovídá za její činnost a také za hospodaření sdružení, dále řídí a kontroluje práci jednatele.
- *Místopředseda správní rady* zastupuje předsedu správní rady v případě jeho nepřítomnosti.
- *Dozorčí rada* provádí kontrolní činnost, má tři členy a je volena členskou schůzí. Ze svého středu si volí předsedu dozorčí rady. Rada kontroluje veškerou činnost sdružení, provádí revize činnosti a roční uzávěrky sdružení. Za svou činnost je odpovědná valné hromadě, které podává zprávy o své činnosti.
- *Jednatelé sdružení* garantují organizační, věcnou a pracovní činnost rady, jsou jmenováni na návrh předsedy sdružení a jejich jmenování schvaluje správní rada. Náplň jejich práce je stanovena písemně předsedou správní rady, a to na základě rozhodnutí správní rady. Tato funkce připadá na manažerky sdružení.
- *Manažer sdružení* zajišťuje chod sdružení po administrativní stránce, zastupuje sdružení na schůzkách s partnery, na veletrzích apod. V současné době má sdružení dvě manažerky.

Sdružení taktéž zaměstnává účetní a dva externí odborné pracovníky (Strategie rozvoje cestovního ruchu pro oblast Podkrkonoší 2011 – 2020; Stannerová, 2014).

2.3 Členství ve sdružení

Členem sdružení se mohou stát všechny obce a města náležící do oblasti Podzvičinska, resp. Podkrkonoší, a to při splnění následujících podmínek: předložení zápisu ze zasedání zastupitelstva obce se schválením vstupu do sdružení, obec musí být přijata valnou hromadou a musí zaplatit poplatek 6 Kč za občana. Pro podnikatelské subjekty a subjekty neziskového sektoru, jež se chtějí stát členy, platí následující podmínky: podání přihlášky, přijetí valnou hromadou a zaplacení ročního poplatku 2 000 Kč (Sdružení Podzvičinsko - Stanovy; Podzvičinsko, ©2000 - 2014a). Stanovy sdružení dále stanovují povinnosti a práva svých členů.

Mezi povinnosti člena patří:

- přispívat na činnost sdružení příspěvkem určeným valnou hromadou, výše příspěvku závisí na počtu obyvatel obce vždy k 1. 1. daného kalendářního roku (pro obce a města, u ostatních členů je poplatek dán pevnou částkou),
- přispívat svou činností ke splnění cílů sdružení,

- užívat logo sdružení na všech vydávaných propagačních a informačních materiálech.

Člen sdružení má tato práva:

- předkládat návrhy orgánům sdružení,
- být přítomen projednávání svých návrhů,
- používat logo sdružení při splnění podmínek daných valnou hromadou.

Členství může zaniknout dobrovolným vystoupením ze sdružení, nebo vyloučením odsouhlaseným valnou hromadou z důvodu neplnění stanov. V současnosti má sdružení celkem 45 členů. Sdruženo je celkem 32 obcí, 4 města a 2 městyse, ze subjektů podnikatelské a neziskové sféry zde působí 14 organizací, přičemž nezisková organizace je zde zastoupena jedenkrát a ostatní jsou podnikatelské subjekty (Stannerová, 2014). Kompletní přehled všech členů zobrazuje příloha A.

2.4 Majetek sdružení

Majetek sdružení se skládá z finančních prostředků, hmotného a nehmotného majetku vloženého do sdružení jeho členy, tzv. vklady. Vklady je možné vnášet, navyšovat, snižovat nebo rušit se souhlasem valné hromady. Základní jmění sdružení je tvořeno těmito vklady. Další složkou majetku mohou být např. dotace, dary, půjčky, případný zisk z činnosti. Veškeré finanční prostředky jsou určeny pouze na činnost sdružení. Veškeré výdaje jsou vynaloženy na administrativní zajištění činnosti sdružení a na projekty s celostátní působností. Sdružení hospodaří se svým majetkem na základě obecně závazných předpisů a doporučení valné hromady. Členské obce neručí za závazky sdružení (Sdružení Podzvičinsko - Stanovy).

3 ANALÝZA CESTOVNÍHO RUCHU V PODKRKONOŠÍ

3.1 Obecné vymezení cestovního ruchu a základních pojmů

Cestovní ruch (CR) je relativně mladým odvětvím, které v posledních několika desetiletích zažívá masivní rozvoj. Existuje mnoho definic cestovního ruchu. Vanhove (2005) uvádí definici British Tourism Society z roku 1979 založenou na díle Burkanta a Medlika. Tato definice zní: „Za cestovní ruch jsou považovány aktivity spojené s dočasným krátkodobým přesunem lidí do míst mimo jejich běžné bydliště a pracoviště a s jejich činnostmi během pobytu v těchto destinacích“. Cestovní ruch můžeme rozdělit na vlastní cestovní ruch v úzkém slova smyslu, který je vnímán jako souhrn aktivit osob cestujících do míst mimo jejich obvyklé prostředí a pobývajících v těchto místech po dobu kratší než jeden rok za účelem trávení volného času, podnikání či jiným účelem. Dále je cestovní ruch vnímán také jako hospodářské odvětví (odvětví CR), které zahrnuje veškeré soukromé a veřejné subjekty a organizace, které se podílejí na vývoji, produkci, distribuci, poskytování a marketingu produktů a služeb sloužících potřebám cestujících (Galvasová a kol., 2008). Cestovní ruch je spjatý s celou řadou dalších odvětví národního hospodářství, význam pro jednotlivá odvětví lze dnes odhadovat prostřednictvím satelitního účtu CR. Dle ČSÚ tvořil v roce 2013 podíl cestovního ruchu na celkovém HDP ČR 2,7 %, vůči minulým letům tento podíl klesá. V absolutních číslech má však tvorba HDP cestovního ruchu rostoucí tendenci. V ČR tvořil v roce 2011 podíl CR na celkové zaměstnanosti 4,52 % (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR).

V regionálním měřítku je CR považován za jeden z faktorů, v některých regionech dokonce velmi významných, jejich rozvoje, z tohoto důvodu je i předmětem regionální politiky. Dopady cestovního ruchu na území, místní obyvatele i návštěvníky mohou být pozitivní i negativní. Mezi pozitivní dopady lze řadit např. vytvoření nových pracovních míst, zvýšení finančních příjmů obce, přilákání nových investorů apod. Negativní dopady lze spatřovat především v ohrožení přírodního bohatství či specifické lokální kultury. Veškeré aktivity, spojené s CR, by měly být realizovány tak, aby negativních dopadů bylo co nejméně, důležitá je snaha o dlouhodobou udržitelnost těchto aktivit (Holešínská, 2012; Galvasová a kol., 2008).

V rámci strukturální politiky se do popředí dostává politika cestovního ruchu, která využívá řadu nástrojů napříč spektrem veřejných politik. K významným nástrojům z hlediska efektivity patří institucionální nástroje, které vytváří organizaci a řízení cestovního ruchu, přičemž klíčovým prvkem je destinační společnost, která zastřešuje region (destinaci) jako

celek (Holešinská, 2012). Smyslem těchto společností je zajištění efektivního rozvoje CR na konkrétní prostorové úrovni, což je realizováno prostřednictvím spolupráce subjektů cestovního ruchu v destinaci – destinačním managementem (DM). Pásková a Zelenka (2002) definují DM jako „soubor technik, nástrojů a opatření používaných při koordinovaném plánování, organizaci, komunikaci, rozhodovacím procesu a regulaci CR v dané destinaci. Výsledkem tohoto procesu jsou udržitelné a konkurenceschopné produkty CR, společné sdílené logo, značka kvality, společný informačně – rezervační systém, tvorba cenové politiky, provádění výzkumu a sběru statistických dat z oblasti CR, iniciace partnerství soukromého a veřejného sektoru CR i podpora profesních spolků, sdružení a organizací, součástí je i návštěvnický management, model LAC³ (Limits of Acceptable Change) a tzv. spektrum rekreačních příležitostí⁴“. Důležité je aby se subjekty vnímaly jako spolupracující partneři a ne jako konkurenti.

V ČR je DM relativně novou záležitostí, začal být vnímán zhruba před deseti lety. Čerpá zejména ze zahraničních zkušeností, největší rozmach destinačních společností nastal po roce 2000. Na národní úrovni působí destinační společnost Czech Tourism, dále na našem území působí krajské a regionální destinační společnosti (ty jsou zastoupeny nejvíce) a minimálně lokální destinační společnosti. Regionální destinační společnosti začaly vznikat tzv. odspoda, tedy z iniciativy aktérů cestovního ruchu a z jejich zájmu o spolupráci (DRING Consulting s. r. o., 2009). Regionální destinační společností je i Sdružení Podzvičinsko.

3.1.1 Druhy cestovního ruchu

Druhy CR zohledňují zejména jevový průběh cestovního ruchu a způsob jeho realizace v závislosti na geografických, ekonomických, společenských a jiných faktorech. Pro představu budou vymezeny jen některé druhy CR, např. lze CR dělit:

- dle místa realizace na *vnitřní* a *vnější* CR,
- dle původu účastníků ve vztahu k danému státu na *domácí* a *zahraniční*,
- dle vztahu k platební bilanci na *aktivní CR* (pozitivní vztah k platební bilanci) – příjezdový a tranzitivní CR a na *pasivní CR* – výjezdový CR (vývoz devizových prostředků),
- dle místa realizace na *vnitřní, národní, mezinárodní*,

³ Model LAC = model limitů přijatelné změny, jde o stanovení přijatelného zatížení území a využívání indikátorů udržitelného rozvoje

⁴ Spektrum rekreačních příležitostí – zahrnuje lokalizační, realizační a selektivní předpoklady rozvoje CR v destinaci

- dle způsobu financování na *volný* a *vázaný* (účast je vázána na splnění určité podmínky), apod. (Galvasová a kol., 2008).

3.1.2 Formy cestovního ruchu

Formy cestovního ruchu odpovídají potřebám jeho účastníků. Základní formy odpovídají nejširším potřebám, specifické formy pak odpovídají konkrétním požadavkům účastníků.

Mezi základní formy se řadí:

- *rekreační CR* – přispívá k regeneraci a reprodukci fyzických i duševních sil člověka, realizuje se ve vhodném rekreačním prostředí (vody, lesy, hory); pro ČR je typické chataření a chalupaření,
- *kulturně - poznávací CR* – zaměřuje se na poznávání historie, kultury, tradic, zvyků apod.,
- *sportovně - turistický CR* – vychází ze zájmu lidí o aktivní odpočinek, může zahrnovat jak aktivní účast na sportovních činnostech, tak může být jeho obsahem organizování pasivní účasti na sportovních akcích,
- *léčebný a lázeňský CR* – cílem je léčba, prevence, relaxace, celková obnova fyzických i duševních sil člověka.

Nabídka specifických forem cestovního ruchu je flexibilní, neustále se rozšiřuje dle aktuálních preferencí spotřebitelů, může se jednat např. o cestovní ruch mládežnický, seniorů, rodinný, handicapovaných lidí, městský, venkovský (jehož součástí je i agroturistika – CR spojený s pobytem na farmě, ale i ekoagroturistika – CR spojený s ekologicky hospodařícími farmami), kongresový, chatařský a chalupářský, gastronomický, mototuristika, zábavní a atrakční apod. (Ryglová, 2011).

V práci jsou používány pojmy jako destinace, turistika, návštěvník. Nyní budou pro ujasnění tyto pojmy vymezeny.

3.1.3 Základní pojmy

Destinace je turistický cíl (turistická oblast) vyznačující se určitými společnými charakteristickými prvky a rysy.

Cestování je širší pojem než cestovní ruch, může být spojeno i s jinými motivy, které se do cestovního ruchu nezahrnují, např. cesta do práce.

Turistika je podmnožinou cestovního ruchu, je to ta část cestovního ruchu, která je spojena s pohybovou aktivitou účastníků, např. horská turistika, cykloturistika, vodní turistika apod.

Návštěvník je osoba, která cestuje do jiného místa mimo své trvalé bydliště a mimo své obvyklé prostředí na dobu kratší než jeden rok, přičemž hlavním důvodem cesty není výdělečná činnost, může tedy jít o výletníka i turistu.

Turista je dočasný návštěvník, který se zdrží min. 24 hodin, ne však déle než jeden rok, přičemž hlavní účel pobytu je jiný než výkon placené činnosti.

Výletník je jednodenní návštěvník, v destinaci se zdrží pouze jeden den bez přenocování.

3.2 Analýza nabídky cestovního ruchu v Podkrkonoší

Česká centrála cestovního ruchu Czech Tourism dělí Českou republiku do 15 turistických regionů, v rámci tohoto dělení je Podkrkonoší součástí turistického regionu Východní Čechy. Dle podrobnějšího členění na turistické oblasti, kterých je v ČR celkem 43 se jedná o oblast Podzvičinsko (Turistické regiony ČR, ©1998 - 2014), toto členění však zcela neodpovídá členění na turisticky významná území, které využívá Královehradecký kraj. Práce bude vycházet z členění Královehradeckého kraje, které bude popsáno v následujícím textu.

3.2.1 Geografické a administrativní vymezení oblasti

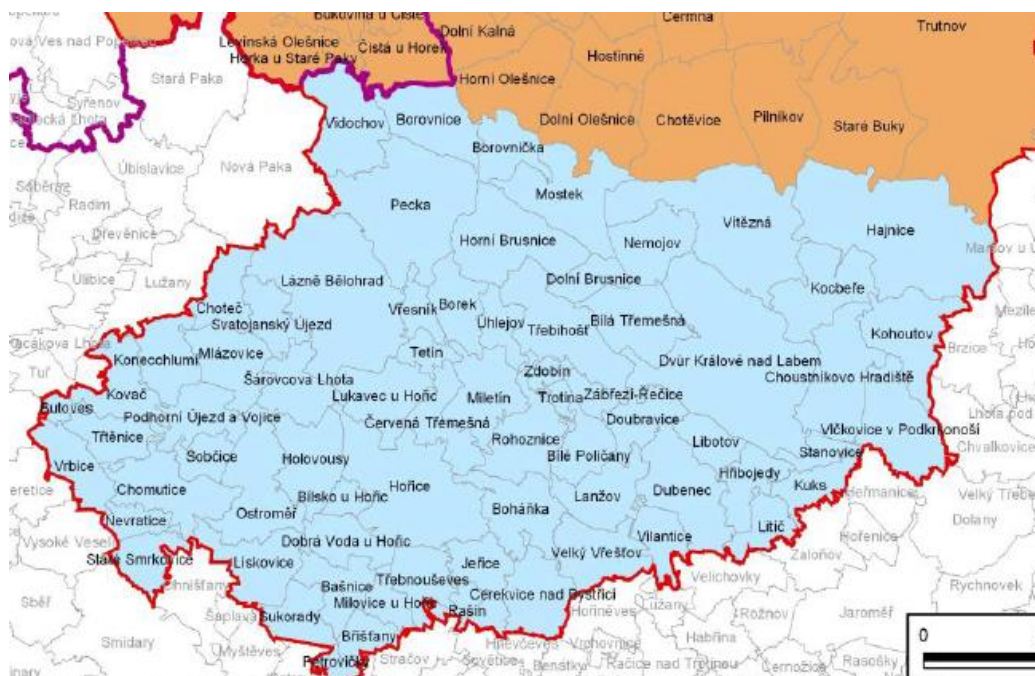
Oblast Podkrkonoší se nachází na území Královehradeckého kraje, který je pro potřeby cestovního ruchu rozčleněn na pět turisticky významných území (TVÚ), a to Krkonoše a Podkrkonoší, Český ráj, Hradecko, Kladské Pomezí, Orlické hory a Podorlicko (Galvasová, Bučinová a kol., 2007), viz obr. 2 (hnědá plocha zobrazuje TVÚ Krkonoše a Podkrkonoší). Podkrkonoší tedy tvoří jižní část turisticky významného území nazývaného Krkonoše a Podkrkonoší. Sledované TVÚ se nachází na severu kraje, přičemž při severní hranici sousedí s Polskou republikou a při západní hranici s Libereckým krajem. V této oblasti působí dvě organizace cestovního ruchu, a to pro oblast Krkonoše – „Krkonoše – svazek měst a obcí“ a pro oblast Podkrkonoší – „Sdružení Podzvičinsko“, které je pro tuto práci klíčové. Znamější a užívanější výraz pro oblast Podzvičinska je právě Podkrkonoší, proto bude dále pracováno hlavně s tímto pojmenováním oblasti.

Obrázek 2: Mapa Královéhradeckého kraje zobrazující TVÚ

Zdroj: <http://www.lubomirfranc.cz/aktuality/a4252.html>

Podkrkonoší západně sousedí s turisticky velmi oblíbenou destinací - Českým rájem a jižně s oblastí Hradecka. Turistická oblast Podkrkonoší je vymezena katastry 70 obcí, což znázorňuje obr. 3. (modrá část), z nichž 4 mají statut města a dvě obce mají statut městys. Z hlediska příslušnosti obcí ke správním obvodům ORP spadá pod ORP Hořice 29 obcí, pod ORP Dvůr Králové nad Labem 28 obcí, 10 obcí spravuje ORP Jičín, 2 obce ORP Nová Paka a jednu obec ORP Trutnov (Města a obce, ©1996-2014).

Obrázek 3: Turistická oblast Podkrkonoší

Zdroj: Strategie rozvoje CR pro oblast Podkrkonoší 2011 - 2020

3.2.2 Přírodní podmínky a životní prostředí

Jak již z názvu vyplývá, Podkrkonoší se nachází v podhůří Krkonoš, na pomezí České tabule (Jičínské pahorkatiny) a Krkonoško-jesenické soustavy (Krkonošského podhůří), jeho rozloha je 601,03 km². Severní část náleží do Krkonošského podhůří s nejvyšším vrcholem území Zvičinou (671 m. n. m.), jenž je součástí Zvičinského hřbetu, tento členitý masív je dlouhý přibližně 17 km, ve Dvoře Králové nad Labem plynule přechází do Libotovského hřbetu. Na jižním svahu Zvičinského hřbetu se dříve těžilo stříbro, tato část je dodnes nazývána Havírna (Strategie rozvoje CR pro oblast Podkrkonoší 2011 - 2020; Zvičina, ©2008 – 2009).

Pro severní část je typické do červena zbarvené geologické podloží, které tvoří permokarbonské usazeniny, typické zejména v okolí Pecky. V těchto usazeninách se nacházejí uhelné sloje a zkamenělé stromy. Z geologického hlediska je zajímavá oblast kolem města Lázně Bělohrad, kde se nachází ložiska rašeliny. V jižní části Podkrkonoší, jež je tvořena Jičínskou pahorkatinou, je geologické podloží složeno z křídových usazenin s kvalitním pískovcem (Strategie rozvoje CR pro oblast Podkrkonoší 2011 - 2020).

Území náleží do povodí řeky Labe, která protéká jeho severovýchodní částí – Královédvorskou kotlinou. Zbylé území je odvodňováno říčkami Bystřice, Javorka a takéž malými potoky a potůčky. V oblasti se nachází i několik rybníků (Královéhradecký kraj, ©2000 – 2014a).

Kvalita životního prostředí regionu je v porovnání s celorepublikovým průměrem na dobré úrovni, nenachází se zde velké zdroje znečištění. Environmentální riziko však představuje soustředěná intenzivní doprava v obcích. Oblast se vyznačuje bohatou faunou i flórou. Ve středověku došlo k vykácení původních podhorských pralesů, které byly nahrazeny především smrkovou výsadbou. Kompaktní lesní celky se nacházejí především na Královédvorsku, zajišťují stabilní síť regionálních biokoridorů a biocenter. Na území se nachází četné přírodní památky, např. Miletínská, Vřešťovská a Bělohradská bažantnice, Čertovy hrady, Sýkornice apod. (Strategie rozvoje CR pro oblast Podkrkonoší 2011 – 2020).

3.2.3 Obyvatelstvo Podkrkonoší

K datu 1. 1. 2014 žilo dle údajů ČSÚ v oblasti Podkrkonoší celkem 54 428 obyvatel. Pokud se obce rozdělí dle počtu v nich žijících obyvatel do pěti velikostních kategorií, viz tabulku 1, tak nejvíce obcí (40 %) spadá do kategorie od 201 do 499 obyvatel. Velmi malé obce do 200 obyvatel tvoří druhou nejčastěji zastoupenou skupinu (31 % obcí). Do střední

kategorie čítající 500 – 1 999 obyvatel náleží 24 % z celkového počtu obcí. Nejlidnatější jsou tři obce, resp. města, přičemž jedno spadá dle tab. 1 do 4. velikostní kategorie (2000 – 4 999), a to Lázně Bělohrad a zbylá dvě města do poslední velikostní kategorie, jedná se o Hořice a Dvůr Králové nad Labem. Hustota zalidnění je 91 obyv./km², v porovnání s hustotou zalidnění Královéhradeckého kraje (116 obyv./km²)⁵, kam sledované území spadá, je tato oblast méně zalidněná.

Tabulka 1: Velikostní kategorie obcí z hlediska počtu obyvatel

Velikostní kategorie	Počet obcí
do 200	22
201 - 499	28
500 - 1 999	17
2 000 - 4 999	1
5 000 - 19 999	2

Zdroj: ČSÚ – Počet obyvatel v obcích ČR k 1. 1. 2014

Průměrný věk obyvatel Podkrkonoší je 41,7 let, což je téměř shodné s celorepublikovým průměrem 41,3 roku.⁶

3.2.4 Ekonomické hledisko

Centrem průmyslu a služeb v oblasti jsou především města Hořice, Dvůr Králové nad Labem a Lázně Bělohrad, v nichž se soustřeďuje nejvíce podnikatelských subjektů. Své zastoupení zde má také zemědělství, které je typické především pro jižní oblast Podkrkonoší. Procentuální zastoupení podnikatelských subjektů dle oborů činnosti zobrazuje tabulka 2.

⁵ Počet obyvatel Královéhradeckého kraje dle ČSÚ k 1. 1. 2014 – 551 909, rozloha KHK – 4 759 km²

⁶ Oba výpočty vychází z údajů ČSÚ – Počet obyvatel v obcích České republiky k 1. 1. 2014

Tabulka 2: Podnikatelské subjekty v Podkrkonoší dle oboru činnosti k 31. 12. 2013

Obor činnosti	Podíl v %
Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	21,6
Průmysl	17,6
Stavebnictví	15,4
Ostatní činnosti	8,0
Profesní, vědecké a technické činnosti	7,9
Zemědělství, lesnictví, rybářství	6,3
Ubytování, stravování, pohostinství	5,8
Peněžnictví a pojišťovnictví	4,5
Činnosti v oblasti nemovitostí	3,2
Doprava a skladování	2,3
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	1,9
Vzdělávání	1,3
Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	1,2
Informační a komunikační činnosti	1,1
Zdravotní a sociální péče	1,1
Administrativní a podpůrné činnosti	0,8
Celkem	100

Zdroj: Městská a obecní statistika ČSÚ – podrobné údaje o obcích

Z tabulky vyplývá, že nejvíce převládá velkoobchodní a maloobchodní činnost společně s údržbou motorových vozidel, silně je zastoupeno také podnikání v průmyslu. V oblasti se nachází kvalitní pískovcová ložiska, a právě zpracování pískovce má zde svou dlouholetou tradici, což má vliv na vysoký podíl podnikatelských subjektů ve stavebnictví. Pro cestovní ruch je zejména důležité zastoupení subjektů v ubytovacích a stravovacích službách, ve kterých v roce 2013 podnikalo necelých 6 % subjektů; také v kulturní, zábavní a rekreační činnosti, ve které zde podniká relativně málo subjektů, což může mít vliv na rozvoj oblasti. Rozvoj cestovního ruchu v oblasti byl výrazně podpořen vznikem zoologické zahrady (40. léta 20. století) ve Dvoře Králové nad Labem, velký podíl mají také lázně v Lázních Běláhrad.

3.2.5 Historie a kultura

Sledované území má bohatou a dlouhou historii, nejdříve osídlená byla jižní oblast, a to už v době kamenné. Slované tu připomínají četná hradiště, např. v Ostroměři. Významné historické památky budou zmíněny v podkapitole 3.2.6.

Kulturními centry v oblasti jsou především města Hořice, Miletín, Lázně Běláhrad a Dvůr Králové nad Labem díky svému zázemí a kulturní tradici. V těchto městech také každoročně probíhá nejvíce kulturních akcí. Ostatní obce mají taktéž co nabídnout, prostřednictvím spolků a souborů rozvíjejí kulturní život a obnovují tradice.

Nejznámější kulturní akce jsou zejména Dny R. A. Dvorského ve Dvoře Králové nad Labem, Sochařské symposium v Hořicích, Divadelní Erbenův Miletín, Mezinárodní folklórní festival písní a tanců Pod Zvičinou v Lázních Běláhrad a Harantovské slavnosti na Pecce. V rámci sportovních akcí mají velkou oblibu motoristické závody 300 zatáček Gustava Havla v Hořicích, ale i další aktivity jako např. Běh Safari, Královédvorský okruh o cenu Františka Šťastného, cyklistický Maraton Podkrkonošim apod. Konkrétní seznam konaných akcí lze nalézt na webových stránkách Podkrkonoší. Otevírání turistické sezóny probíhá tradičně již několik let na Zvičině (Strategie rozvoje CR pro oblast Podkrkonoší 2011 – 2020).

3.2.6 Atraktivita Podkrkonoší – turistické cíle

Dvůr Králové nad Labem

Historické město Dvůr Králové nad Labem se nachází v centrální části Královéhradeckého kraje, v rámci oblasti Podkrkonoší je to nejlidnatější město, dle ČSÚ zde k 1. 1. 2014 žilo 15 988 obyvatel. Město je situováno v Královédvorské kotlině po obou březích horního toku řeky Labe, přičemž severně je město obklopeno lesem Království a z jižní strany Libotovským hřbetem. Pro město je typická dlouholetá tradice textilního průmyslu, neméně významná je i tradiční výroba skleněných vánočních ozdob, které jsou vyráběny s přívlastkem Podkrkonoší regionální produkt®. Díky řadě historických, kulturních i uměleckých památek je Dvůr Králové jedním z turistických center východních Čech (Dvůr Králové nad Labem, ©2010a). S městem jsou spjaty také mnohé významné osobnosti. Slavným rodákem byl mimo jiné všestranný umělec R. A. Dvorský, na jehož počest se každoročně koná hudební festival Dny R. A. Dvorského. Významnou osobností byl i Václav Hanka, po němž je ve Dvoře pojmenováno městské kulturní zařízení Hankův dům.

Památky města

Ve městě se nachází tyto památky:

- *kostel sv. Jana Křtitele* – zde byl V. Hankou objeven tzv. Rukopis královédvorský,
- *lapidárium*,
- *náměstí T. G. Masaryka* – nachází se zde Stará radnice, kašna se sochou Záboje a dominanta náměstí – Mariánský sloup,
- *hradby* – pozůstatky opevnění města ze 13. století,
- *Šindelářská věž* – jediná dochovaná věž z původních 4 hradebních věží,
- *Kohoutův dvůr* – městské muzeum,

- *roubený dům č. p. 478* – nejstarší dům ve městě – poslední památka dřevěné výstavby ve městě (Dvůr Králové nad Labem, ©2010b).

ZOO Dvůr Králové

Tato zoologická zahrada patří mezi neznámější a nejkrásnější zoologické zahrady v ČR. V zoologické zahradě čeká na návštěvníka zhruba 2 500 živočichů v několika pavilonech a expozicích. Raritou této ZOO, která každoročně přiláká tisíce návštěvníků, je Africké safari Josefa Vágnera.

V zoologické zahradě je možné vidět i ohrožené druhy zvířat, např. koně Převalského, jelena milu, přímorožce arabského apod. ZOO některá zvířata vrací zpět do volné přírody, od roku 1990 vypustila zpět do africké přírody více než sto zvířat, některé druhy zvířat byly vypuštěny do jejich přirozeného teritoria i v rámci ČR (Šumava - rys, Krkonoše – tetřev hlušec). ZOO je také významným vědeckým a vzdělávacím centrem. Některé výzkumy by nebylo možné ve volné přírodě provést, proto ZOO hraje důležitou roli, nejvíce zkoumaným zvířetem v této zoologické zahradě je vzácný druh severního bílého nosorožce, dlouhodobě je zkoumána jeho genetika a reprodukce. ZOO také funguje jako centrum celoživotního environmentálního vzdělávání. Zdejší expozice napodobují přirozené životní prostředí zvířat, především aby bylo možné pozorovat chování i život zvířat jako ve volné přírodě. Pro školy ZOO nabízí množství zajímavostí a vzdělávacích programů. Návštěvníci si také mohou vybrat ze široké škály zážitkových programů, např. Ošetřovatelem v ZOO - návštěvník si na jeden den může zkusit na vlastní kůži jaké je to být ošetřovatelem zvířat, Offroad Safari – jízda offroadem v doprovodu průvodce mezi volně žijícími zvířaty, Večerní safari, ZOO zadními vrátky – návštěva zákulisí pavilonů s průvodcem apod. Součástí zoologické zahrady je galerie Pravek očima Zdeňka Buriana, jedná se o stálou expozici obrazů znázorňujících vývoj života na Zemi. O oblíbenosti ZOO vypovídá i její rostoucí každoroční návštěvnost, v roce 2013 přesáhla návštěvnost 400 000 lidí (ZOO Dvůr Králové, ©2008).

Hořice

Město Hořice se rozkládá na jižních svazích Hořického chlumu, je přirozenou vstupní jižní branou do Podkrkonoší. Od krajského města Hradce Králové jsou Hořice vzdáleny 25 km severozápadně a od okresního města Jičín je to 25 km jihovýchodně. Dle údajů ČSÚ k 1. 1. 2014 ve městě žilo 8 664 obyvatel, což z něj činí druhé nejlidnatější město v Podkrkonoší. Město je známé díky ložiskům kvalitního pískovce, jehož zpracování bylo podnětem k založení sochařsko–kamenické školy, která je v rámci ČR jedinou svého druhu a z níž vzešlo mnoho uznávaných českých umělců, např. Jan Šaloun. Díky četným sochařským

památkám bývá město často nazýváno „městem kamenné krásy“. Dlouholetou tradici zde má i textilní průmysl. Hořice jsou známé také díky lokální potravíně hořickým trubičkám. V neposlední řadě se zde každoročně konají mezinárodní motocyklové závody 300 zataček Gustava Havla.

Památky a zajímavosti města

V Hořicích má návštěvník možnost navštívit tyto památky:

- *Náměstí Jiřího z Poděbrad* – zde se nachází např. novogotická radnice, Mariánský sloup, budova městského muzea, kašna Čtvero ročních období apod.
- *Sochařský park U svatého Gotharda* – je výsledkem 16 symposií konaných v Hořicích v průběhu minulých let (od roku 1966 – 1969 a poté díky zákazu až od roku 1989 – 2000). Celkem je zde umístěno 85 moderních soch od 77 evropských, amerických a asijských umělců.
- *Vrch Gothard* – váže se k němu bohatá minulost, stojí zde několik pamětihodností, jako jsou památníky, pomník, kostel, obelisk a zajímavý je i novorenesanční hřbitovní portál a hřbitovní park s barokními sochami.
- *Smetanovy sady* – jeden z nejkrásnějších parků regionu rozkládající se na pozemcích o rozloze 3 ha. Vybudování parku souvisí se záměrem vzdát hold hudebnímu skladateli Bedřichu Smetanovi, jehož rodiče z Hořicka pocházeli. Park je protkán hned několika sochami a pomníky.
- *Masarykova věž samostatnosti* – považována za dominantu Hořic, základní kámen byl položen za přítomnosti T. G. Masaryka v roce 1926. Věž je vysoká 25 m, uvnitř věže je umístěno malé muzeum a pietní síň se jmény obětí válek z Hořicka. Věž také slouží jako vyhlídka.
- *Rozhledna Hořický chlum* – věž byla postavena v roce 1998, rozhledna je vysoká 41,54 m. Pata rozhledny se nachází ve výšce 410 m n. m., návštěvník má výhled do širokého okolí, může spatřit např. Krkonoše, Orlické hory, Jičínskou pahorkatinu apod. (Hořice v Podkrkonoší, ©2014).

Tento výčet není zcela vyčerpávající, obsahuje pouze nejznámější památky a zajímavosti.

Kuks

Obec Kuks se nachází na břehu řeky Labe, od Dvora Králové nad Labem je vzdálena přibližně 8 km. Dle tab. 1 se Kuks řadí do druhé velikostní kategorie s počtem obyvatel do 499. V 17. století byl Kuks známý díky léčivým minerálním pramenům, které byly podnětem k vybudování rozsáhlého lázeňského komplexu hrabětem F. A. Šporkem. V tehdejší době

byly lázně oblíbeným útočištěm evropské šlechty, která je řadila mezi 3 nejslavnější v Evropě. Bohužel však lázeňský ruch neměl dlouhého trvání a v první polovině 18. století utichá, což bylo zapříčiněno i velkou povodní, která Kuks v tu dobu zasáhla a do velké míry budovy komplexu a další příslušenství zničila. Kuks byl několikrát zasažen i požárem, proto postupně z dříve věhlasných lázní zbylo jen torzo (Pametihodnosti.cz, ©1998 – 2006).

V současnosti je Kuks navštěvován především díky následujícím atraktivitám:

- *Hospital Kuks* – je bývalý klášter se špitálem a kostelem Nejsvětější Trojice a s hrobkou rodiny Šporků, jak již bylo řečeno v předchozím textu, z bývalého lázeňského komplexu zbylo jen torzo, a to právě hospital, kamenné schodiště k bývalému zámečku a několik lázeňských budov. Prohlídka barokního komplexu zahrnuje historickou expozici, barokní lékárnu z roku 1743 (2. nejstarší v ČR), lapidárium soch M. B. Brauna, kostel a zahradu. Nejznámější je 24 Braunových plastik vytesaných v průběhu dvou let, které zobrazují lidské ctnosti a neřesti. Velkou zajímavostí hospitalu je také České farmaceutické muzeum, je to jedinečné a zároveň největší muzeum lékáren, lékárenství a farmacie v Evropě. Od roku 1995 je hospital považován za národní kulturní památku (Obec Kuks, ©2014).
- *Braunův Betlém* – je přírodní galerie Braunových plastik, tato unikátní sochařská rezervace představuje špičku evropského barokního sochařství ve volné přírodě. Braunův Betlém je umístěn v Novém lese nad Žirčí zhruba 3 km od Kuksu. Název památka získala díky ústřednímu motivu zrození Ježíše Krista. V roce 1970 byl Braunův Betlém prohlášen za kulturní památku, v roce 2000 byl zapsán na seznam UNESCO mezi sto nejohroženějších památek světa a v roce 2001 byl soubor soch vyhlášen za národní kulturní památku (Hradec Kralove.cz, ©2000 – 2014).
- *Galerie českých vín* – byla založena v roce 2003 v historických sklepeních hospitalu, nachází se zde prodejní expozice českých i moravských vín, výstava historických a uměleckých exponátů vztahujících se k vinné révě a k vínu apod., na Kuksu byla též obnovena vinice (jediná v Královéhradeckém kraji) a každoročně se zde koná vinobraní,
- *Historic Car Museum* – je rodinné muzeum historických vozidel (Obec Kuks, ©2014).

Lázně Běláhrad

Město Lázně Běláhrad se nachází v údolí řeky Javoroky, v Běláhradské kotlině. Z jedné strany je město obklopeno hřebenem Chlumu a z druhé strany Kamennou Hůrkou

a hradem Pecka. Město je co do počtu obyvatel třetím největším v Podkrkonoší. Bohatá ložiska rašeliny dala vznik místním slatinným lázním, dnes se zde léčí všechna onemocnění pohybového ústrojí. Město je také rodištěm známého spisovatele K. V. Raise (Podkrkonoší, ©2000 – 2014a).

Památky a zajímavosti města

- *Anenské slatinné lázně* – známé lázně téměř se 130 letou tradicí, v nichž se léčilo i mnoho slavných osobností, jako např. K. V. Rais, Karel Moor, Eliška Krásnohorská či K. J. Erben. Lázně jsou obklopeny přírodním parkem Bažantnice, ve kterém se konají promenádní koncerty a v roce 2002 zde byl vybudován vrt s pítkem a posezením. V posledních letech byly lázně rozšířeny o luxusní Spa resort Tree of Life, který nabízí široké spektrum nejen lázeňských a wellness služeb (Lázně Bělhrad).
- *Zámek a zámecký park* – barokní zámek byl vystavěn na přelomu 17. a 18. století spolu s kaplí zasvěcenou Janu Evangelistovi. Tato stavba je nejcennější historickou stavbou města, v současnosti je však pro veřejnost nepřístupný. Za zámkem se rozkládá zámecký park s bývalou empírovou zimní oranžerií, která byla v roce 1959 přebudována na Památník K. V. Raise, také se zde nachází bývalá zámecká sýpka, Lapidárium hraničních kamenů apod.
- *Památník K. V. Raise* – zde se nachází stálá expozice o historii města a o životě a díle K. V. Raise.
- *Fričovo muzeum* – zde návštěvník nalezne národopisné, vlastivědné a geologické sbírky, jsou zde konány i doplňkové výstavy, které se každý měsíc mění.
- *Kostel Všech svatých* – barokní kostel vystavěný roku 1689.
- *Budova Lázeňského hotelu* – novorenesanční budova se nachází na náměstí K. V. Raise, byla postavena v letech 1893 – 1894 Občanskou záložnou a sloužila jako reprezentativní budova města, společenské centrum i jako radnice (KAMzajit.cz).
- *Byšičky* – obec umístěná na kopci patřící do katastru města byla zničena v době třicetileté války, na místě se zachoval pouze kostel Sv. Petra a Pavla (pochází z roku 1267), který se řadí mezi nejstarší památky Podkrkonoší. Kostel je nyní oblíbeným poutním místem (našehory.cz, ©2001 – 2014).

Miletín

Město Miletín se rozkládá v Miletínské kotlině severovýchodně od Hořic v Podkrkonoší. K datu 1. 1. 2014 ve městě žilo dle ČSÚ 885 obyvatel. Miletín je spojován zejména se

jménem slavného rodáka K. J. Erbena, na jehož počest stojí na miletínském náměstí pomník. Do povědomí se Miletín také dostal díky místní tradiční pochutině miletínským modlitbičkám.

Památky a zajímavosti města

- *Miletínský zámek* – byl vystavěn v letech 1693 až 1701 na místě vodního hradu, zámek později vyhořel a poté byl obnoven v empírovém stylu, k zámku náleží anglický park. V současnosti je část zámku veřejnosti přístupná, je zde umístěno Muzeum českého amatérského divadla, které mapuje vývoj ochotnického divadla v ČR.
- *Rodný dům K. J. Erbena* – v Erbenově rodném domě se nachází stálá výstava vypovídající o jeho životě a díle.
- *Zvonice a kostel Zvěstování Panny Marie* – patří mezi nejstarší památky v Miletíně, jejich vybudování je spjato s majiteli Miletína ve 13. století - řádem Německých rytířů.
- *Svatojánské lázně* – nachází se v lese nad městem při toku Bystrého potoka, jedná se o pozůstatek lázní vystavěných v 18. století, v místě se nachází studánka (dříve jmenována jako „zázračná studánka“), kaple se sochou sv. Jana Nepomuckého a hostinec (Miletín, ©2003 – 2013).

Pecka

Městys Pecka se nachází přibližně 8 km severně od města Lázně Bělohrad, tedy v severovýchodní části okresu Jičín, těsně za hranicemi turisticky nejzajímavějších míst České republiky, a to CHKO Český ráj a Krkonošského národního parku. K 1. 1. 2014 žilo v městečku dle ČSÚ 1 277 obyvatel. Pecka má bohatou historii, což dokládá i řada dochovaných kulturních památek, za dominantu obce je považován hrad Pecka.

Hrad Pecka

Hrad je nazýván Perlou Podkrkonoší. První písemná zmínka pochází z roku 1322. V průběhu let se vystřídalo hned několik majitelů, přičemž za nejvýznamnějšího je považován Kryštof Harant z Polžic a Bezdruzic, který završil renesanční přestavbu hradu. Po smrti Kryštofa Haranta přešel hrad do vlastnictví Albrechta z Valdštejna, který jej prodal řádu kartuziánů z Valdic u Jičína, hrad chátral a v roce 1830 byl do velké míry zničen rozsáhlým požárem a stala se z něj zřícenina. V současnosti je hrad ve vlastnictví obce, právě obyvatelé

obce se zasloužili o rekonstrukci alespoň části hradu. Hrad slouží jako turistický objekt s prohlídkovou trasou od roku 1968 (Pecka, ©2014).

Bílá Třemešná

Tato obec se nachází přibližně 6 km západně od Dvora Králové nad Labem. K 1. 1. 2014 zde žilo 1356 obyvatel. Na území obce se nachází jedna z nekrásnějších technických staveb v Čechách přehrada Les Království (též nazývaná Tešnov). Stavba byla dokončena po první světové válce roku 1919, kdy představovala největší údolní nádrž v České republice. Přehrada je umístěna v zalesněném údolí řeky Labe, pojme 9,25 mil. m³ vody a od ostatních se odlišuje zajímavým architektonickým ztvárněním. V roce 1964 byla prohlášena za národní technickou památku a od roku 2010 je národní kulturní památkou (Obec Bílá Třemešná).

Třebihošť

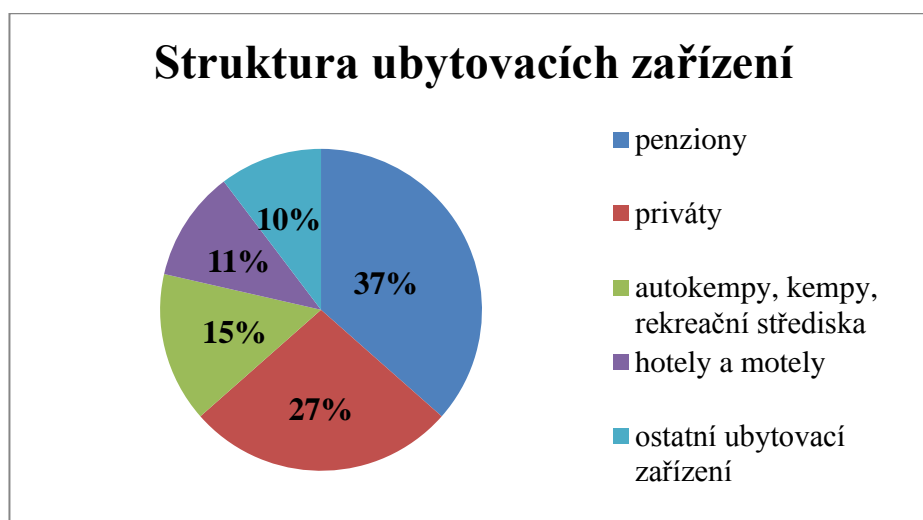
V katastru malé obce Třebihošť (počet obyv. do 499) se nachází vrch Zvičina, který je nejvyšším vrcholem Podkrkonoší, leží v nadmořské výšce 671 m. n. m. Z vrcholu Zvičiny je krásný výhled do okolí i na naše nejvyšší české hory Krkonoše. Na vrcholu se nachází turistická Raisova chata a kostel sv. Jana Nepomuckého. Zvičina je turisticky vyhledávanou oblastí, je místem konání řady kulturních, společenských a sportovních akcí. V zimě je vrchol vyhledávaným lyžařským cílem.

V Podkrkonoší se nachází i řada dalších památek a zajímavostí, např. pozůstatky hradů a hradišť, tvrzí a tvrzíšť, další muzea a galerie, která nejsou v předchozím textu uvedena, židovské památky, sakrální památky, památky lidové architektury a mnoho dalších drobných památek.

3.2.7 Základní a doprovodná turistická infrastruktura

Ubytování a stravování

V Podkrkonoší se nachází přibližně 126 ubytovacích zařízení (Podkrkonoší, ©2000-2014b, Královéhradecký kraj, ©2000-2014b). Nejvíce je zde penzionů a ubytování v soukromí, ať už v domech, chatách a chalupách, či roubenkách. Hotelových zařízení je zde jen několik, z nichž tři jsou v kategorii First Class, např. se jedná o Spa resort Tree of Life, který dle amerického cestovatelského portálu TripAdvisor patří do desítky nejlepších hotelů ČR. Většina hotelů patří do kategorie Komfort. Zastoupení různých ubytovacích zařízení přibližuje obr. 4.

Obrázek 4: Graf zobrazující strukturu ubytovacích zařízení pro rok 2014

Zdroj: <http://www.kralovehradeckyregion.cz>; <http://www.podkrkonosi.eu/>

V současnosti je kapacita daných ubytovacích zařízení téměř 4 500 lůžek⁷, kapacita není limitující, v autokempech a kempech jsou k dispozici další místa pro karavany a stany. V rámci těchto zařízení bylo počítáno pouze s volnými lůžky v chatkách a podobných zařízeních.

Většina penzionů a hotelů nabízí i možnost stravování. V Podkrkonoší se nachází zejména hostince a restaurace, v menší míře jsou zastoupeny bary, pivnice, vinárny, kavárny a cukrárny, pizzerie, rychlé občerstvení apod. Místní hostince a restaurace nabízí převážně českou kuchyni. Tradiční regionální speciality, jako krkonošské kyselo, bramborové placky, uzené se švestkovou omáčkou apod., lze ochutnat v hotelu Pod Zvičinou. Moderní gastronomii lze hledat např. ve Spa resortu Tree of Life v Lázních Běláhrad. V současnosti jsou turisty vyhledávané i regionální produkty, oblast Podkrkonoší má vhodné podmínky pro ovocnářství – značku Podkrkonoší regionální produkt® mají jablka, švestky, hrušky pana Kareše z Ostroměře, dále jsou to hořické trubičky, Dobrovodské kysané zelí, víno z Kuksu, včelí med ze včelí farmy Pod Zvičinou, pivo Tambor a další (Asociace regionálních značek, ©2010).

Dopravní infrastruktura a obslužnost

Stav dopravní infrastruktury má taktéž vliv na kvalitu služeb cestovního ruchu. V oblasti Podkrkonoší je poměrně hustá dopravní síť, a to silniční i železniční. Nejvýznamnější komunikací v této oblasti je silnice I/35 směřující z Jičína na Hradec Králové, na kterou jsou

⁷ Přibližný počet volných lůžek, založeno na údajích o ubytovacích zařízeních v Podkrkonoší dostupných na turistickém portále Královehradeckého kraje (www.kralovehradeckyregion.cz), popř. na jednotlivých internetových stránkách ubytovacích zařízení.

napojeny další silnice II. a III. třídy, např. v Hořicích silnice II/300 směřující přes Miletín na Dvůr Králové nad Labem, v současnosti je tento důležitý silniční tah silně přetížen (Ředitelství silnic a dálnic ČR, ©2012). Do budoucna by tuto situaci mohla vylepšit výstavba rychlostní silnice R35 (úsek Jičín – Hradec Králové) vedoucí téměř souběžně se stávající silnicí, která by poté byla pouze doplňkovou silnicí ve zmíněném úseku. Tato rychlostní silnice poté bude navazovat v MÚK Platiště (Hradec Králové) na budoucí dálnici D11 (Skovajsa, Pokorný, Kravciv, 2013). Problém představuje také kvalita místních komunikací, na mnohých místech jsou silnice v nevyhovujícím stavu, v současnosti se postupně pracuje na jejich opravách.

Většina obcí je dobře dostupná i železniční dopravou, kromě města Miletín a k němu přilehlých obcí a obcí Vidochovo a Dubenec. V oblasti se nachází 18 železničních stanic, již zmíněné obce mají k těmto stanicím nejdále (České dráhy, ©2009).

Lodní dopravu lze provozovat na řece Labe v oblasti Královédvorská, kde má tok dostatečně široký koridor. Do budoucna by tento potenciál mohl být využit pro cestovní ruch. V současnosti jsou tok Labe i menší toky v okolí využívány spíše ke sportovním aktivitám či k rybaření.

Kulturně – společenská zařízení

Nabídka kulturních a společenských zařízení není v Podkrkonoší příliš pestrá, co se týká kin, divadel a jiných zábavních zařízení, na území nalezneme pouze několik takovýchto zařízení, a to především ve městech Hořice, Dvůr Králové, Lázně Běláhoř, Miletín. Muzea, galerie a památníky mají větší zastoupení, většina z nich byla zmíněna již v předchozím textu.

Sportovně – rekreační zařízení

Infrastruktura pro turistiku

Oblast Podkrkonoší je ideálním místem pro turistiku a cykloturistiku, návštěvník může využít hustou síť značených turistických stezek vč. naučných stezek a cykloturistických tras.

Naučné stezky – na území se doposud nachází 17 různě zaměřených naučných stezek, např. naučná stezka Eduarda Štorcha a Karla Zemana v obci Ostroměř, Ovocná stezka vedoucí z Kamenice do Ostroměře, naučná stezka Kuks – Braunův Betlém, naučná stezka Karla Jaromíra Erbena v Miletíně a další (Podkrkonoší, ©2000 - 2014c).

Cykloturistika – cyklisté mohou využít jednu z nejhezčích a nejrozmantějších dálkových cyklotras v Evropě vedoucí podél řeky Labe a to Labské stezky, její trasa je dlouhá 1 270 km. Část cyklostezky se nachází na území Německa, další část pak na území naší republiky. Trasa

začíná u Severního moře v německém Cuxhaven, dále vede přes Hamburk, Magdeburk, Drážďany. Od Hřenska poté pokračuje po českém území přes Mělník, Pardubice, Hradec Králové až k prameni Labe ve Špindlerově Mlýně. Jedním z posledních dokončených úseků je Hradec Králové – Kuks (Labská stezka, ©2000 – 2013). K dispozici je ještě dalších 11 cyklotras. V měsících červenec a srpen mají cyklisté na své cestě možnost využít dopravu v podobě cyklobusů.

Hipoturistika – milovníci koní ocení jezdecké kluby, spolky, areály apod., na území se jich několik nachází, přičemž nabízí výuku, rekreační ježdění, ustájení vlastních koní, hřebčín Jeníkov nabízí i hiporehabilitaci. Problémem je, že se na území nenachází značené hipotrasy.

Agroturistika – zájem o život na farmě stále roste, v rámci agroturistiky své služby nabízí Eliščin Dvůr v Hajnicích a Farma Olimberk taktéž v Hajnicích.

Sportovní vyžití

Koupaliště a sportovní zařízení

V Podkrkonoší má návštěvník k dispozici 25 koupališť a 7 přírodních vodních nádrží. Pro sportovce jsou k dispozici sportovní areály zejména ve městech Lázně Bělohrad (zde se nachází jedno z nejmodernějších golfových hřišť v ČR), Dvůr Králové, Hořice, ale i v menších obcích jako jsou Holovousy a Podhorní Újezd (Podkrkonoší, ©2000 - 2014c).

Závody a pochody

V průběhu roku se koná tradičně několik pochodů, běžeckých, motocyklových či cyklistických závodů.

Adrenalinové sporty

Nabídku adrenalinových sportů tvoří lezení, a to ať už na uměle vytvořených stěnách, či v přírodě. V Podkrkonoší a v jeho blízkém okolí se nachází přibližně 10 vhodných míst. Dále je k dispozici několik menších skateparků a U-ramp, pro milovníky létání jsou zde dva aerokluby v Hořicích a ve Dvoře Králové. Vhodné podmínky pro paragliding jsou na vrcholu Zvičiny (Podkrkonoší, ©2000 - 2014c).

Zimní sporty

Podmínky pro zimní sporty jsou tu relativně omezené, nabídka místních sjezdovek je vhodná především pro začínající lyžaře či rodiny s dětmi. V zimě při dostatku sněhu funguje sjezdovka na Zvičíně, v Dolní Brusnici, na Pecce či v Lázních Bělohrad. Na Královédvorskou

a Peckovsku lze využít značené běžkařské tratě, k bruslení je určen zimní stadion ve Dvoře Králové, také lze využít přírodní nádrže či přírodní koupaliště (Podkrkonoší, ©2000 - 2014c).

Odpočinek

Rybaření – v Podkrkonoší se nachází mnoho klidných míst pro rybaření, rybářské revíry se nachází na Trotině, na řece Labi či Javorce.

Lázně – odpočinek nabízí lázeňský komplex společnosti Lázně Bělohrad a. s., místní slatinné lázně patří ke světově uznávaným lázním, součástí je Spa resort Tree of Life, jehož služby jsou zaměřeny spíše na bohatší klientelu.

Informační služby

V oblasti je návštěvníkům k dispozici 6 stálých informačních center, a to v Hořicích, Miletíně, Lázních Bělohrad, Dolní Brusnici, ve Dvoře Králové nad Labem a v Bílsku. Na letní sezónu je otevřeno informační centrum v Podhorním Újezdě a v Milovicích (Podkrkonoší, ©2000-2014d). Zde se návštěvník dozví důležité informace o dané destinaci, má možnost využít propagačních materiálů, zakoupit si upomínkový předmět apod.

3.3 Analýza poptávky

Královéhradecký kraj si nechal od agentury STEM/MARK zpracovat průzkum týkající se především zmapování portfolia turistů, jejich potřeb a spokojenosti. Šetření probíhalo od léta roku 2011 do jara roku 2013, za každé období daného roku, celkem byl průzkum rozdělen do 8 etap. Šetření probíhalo v každém TVÚ Královéhradeckého kraje, pro analýzu poptávky bude využito výsledků tohoto šetření, a to za TVÚ Krkonoše a Podkrkonoší (Královéhradecký kraj, ©2008).

Za celou dobu průzkumu bylo v TVÚ Krkonoše a Podkrkonoší dotazováno 985 osob včetně cizinců. V oblasti Podkrkonoší šetření probíhalo ve Dvoře Králové, především v ZOO a ve městě, v Lázních Bělohrad – v okolí lázní, dále na Kuksu – akce vinobraní a v areálu hospitalu a v Hořicích na akci Slavnosti hořických trubiček. Za oblast Podkrkonoší bylo dotázáno celkem 251 návštěvníků.

Čeští návštěvníci

Necelá třetina českých návštěvníků pocházela z Královéhradeckého kraje, z ostatních krajů navštěvovali Krkonoše a Podkrkonoší zejména návštěvníci z Prahy, Středočeského, Libereckého a Pardubického kraje. Nejvíce návštěvníků (asi $\frac{4}{5}$) do této oblasti jelo za účelem rekreace, zábavy, trávení volného času a realizování výletů, častěji než do ostatních TVÚ sem

také přijížděli za účelem zdravotního pobytu a léčení v lázních. Nejvíce návštěvníky zajímalo poznávání přírodních krás a zajímavostí, dále pěší turistika, poznávání historických a kulturních památek a místní architektury, také aktivní provozování sportu, v menší míře relaxace a návštěva kulturní či sportovní akce nebo festivalu. Nejčastěji si zájezd či výlet zorganizovali návštěvníci sami, jen minimum z nich využilo služeb cestovní kanceláře. Jako formu dopravy volila většina buď automobil, nebo motocykl, méně často pak autobus, nebo vlak. Nejvíce osob přijíždělo s rodinou či partnerem (téměř $\frac{3}{4}$ všech), méně pak se skupinou blízkých (přátelé, kolegové, známí), přičemž pro necelou $\frac{1}{4}$ návštěvníků šlo o první návštěvu. U většiny se jednalo o jednodenní výlety nebo prodloužené víkendy, jen asi 10 % návštěvníků zde pobýlo více jak týden. Impulsem k návštěvě byla převážně vlastní zkušenost a doporučení známých, cestovatelské weby byly využívány v menší míře, přičemž přibližně polovina dotazovaných si hledala informace o oblasti na internetu. Češi se nejčastěji ubytovali v hotelech, motelech a penzionech (asi polovina z těch co se ubytovali), necelá $\frac{1}{5}$ v ostatních hromadných ubytovacích zařízeních a v hojné míře využívali také neplacené ubytování u příbuzných, známých apod. Dotazovaní byli s ubytováním ve velké míře spokojeni, což platí i pro stravování. V této lokalitě návštěvníci nejvíce oceňovali přírodu, památky a architekturu, část návštěvníků měla i negativní zkušenost, nejvíce jim vadila slabá vybavenost, nekvalitní služby, nestálé počasí a v menší míře vysoké ceny. Konkrétně v Podkrkonoší si často stěžovali na vysoké ceny v ZOO Dvůr Králové nad Labem, také ve větší míře na nevyhovující stav silnic, v Kuksu upozorňovali na zanedbaný stav památek a objektů, v současnosti však v Kuksu probíhá rozsáhlá rekonstrukce objektu.

Zahraniční návštěvníci

Oblast Krkonoše a Podkrkonoší navštívili nejvíce Němci (více jak $\frac{1}{2}$) a Poláci, méně pak Holanďané a Slováci. Pro přibližně $\frac{2}{5}$ se jednalo o první návštěvu. Cizinci si zájezd, nebo výlet organizovali většinou samostatně, ale v menší míře než Češi, více jak $\frac{1}{5}$ využilo služeb cestovní kanceláře, z této skutečnosti vychází i volba dopravního prostředku, kdy nejvíce návštěvníků přicestovalo automobilem, nebo na motocyklu a u organizovaných zájezdů autobusem. U cizinců také převládaly návštěvy s rodinou a partnerem, ale ve větší míře než u Čechů přijížděli se známými. Impulsem pro návštěvu byla především vlastní zkušenost (necelá $\frac{1}{2}$), dále doporučení známých a přátel, méně využívali propagační materiály, cestovatelské weby, přičemž také přibližně $\frac{1}{2}$ si hledala informace o destinaci na internetu. Nejčastěji uváděný účel návštěvy byl stejný jako u Čechů, tedy rekreace, zábava, trávení volného času a realizování výletů. Nejvíce cizince zajímalo aktivní provozování sportu

a poznávání přírodních krás a zajímavostí (asi $\frac{1}{2}$), ve větší míře také pěší turistika, odpočinek a relaxace. Cizinci zde trávili delší dobu než Češi, obvykle se jednalo o prodloužený víkend, či týdenní návštěvu, necelá $\frac{1}{5}$ zde byla na jednodenním výletu. Jako ubytování si volili nejčastěji hotely, motely nebo penziony, přičemž s ubytováním a stravováním byla většina dotazovaných spokojena. Cizinci měli více pozitivních dojmů než Češi, nejvíce oceňovali přírodu, někteří zmiňovali podobné problémy jako Češi.

Shrnutí a doporučení

Z průzkumu vyplývá, že nejvíce návštěvníků si oblast volí pro rodinnou dovolenou, nebo výlety s rodinou, popř. partnerem, a to za účelem rekreace, zábavy, trávení volného času a pro konání výletů. Zatímco český návštěvník si oblast volí především pro jednodenní výlety, zahraniční návštěvník zde pobývá delší dobu, cca 3 až 7 dní. Nejčastěji návštěvníci volí ubytování formou hotelu, motelu či penzionu, proto je nutné dbát na kvalitu a dostupnost ubytování, stejně tak je důležitá ochota personálu, což platí i pro stravovací zařízení v oblasti. Návštěvníci velmi kladně hodnotí místní přírodu a zajímavosti, historické památky a architekturu, proto je nutné zachování a udržování těchto hodnot. Návštěvník také ocení pěší či cyklistické stezky či jiné možnosti sportovního vyžití. Dále je nezbytné odstranit nedostatky zmíněné návštěvníky, v Podkrkonoší především stav silnic, které mají značný vliv na celkový dojem oblasti. Jelikož se požadavky uživatelů cestovního ruchu neustále zvyšují, je třeba rozšiřovat a zkvalitňovat stávající nabídku služeb, reagovat na aktuální trendy v nabídce cestovního ruchu a inspirovat se např. i zahraničím, zároveň ale tak, aby byl zachován původní ráz oblasti a duch místa.

Návštěvnost oblasti Podkrkonoší

Na území neprobíhá komplexní monitoring návštěvnosti, částečně monitoring provádí některá informační centra (IC) v oblasti. Údaje za tyto IC v letech 2010 – 2013 jsou uvedeny v následující tabulce 3.

Tabulka 3: Vývoj počtu návštěvníků informačních center v Podkrkonoší v letech 2010 – 2013

Název IC	Rok			
	2010	2011	2012	2013
MIC Hořice	22 468	30 044	27 839	29 105
MIC Dvůr Králové nad Labem	21 349	19 766	21 225	20 834
MIC Hoška Tour - Lázně Bělohrad	600	6 544	7 091	5 895
IC mikroregionu Podchlumí - Bílsko	-	200	200	200
TIC Pod Zvičinou	-	3 895	5 762	9 394
Infocentrum Dvůr Králové nad Labem	-	-	-	2 572
Celkem	44 417	60 449	62 117	68 000

*Pozn.: měřeno v osobách
Zdroj: Závěrečná zpráva Sdružení Podzvičinsko 2013*

Údaje v tabulce vypovídají pouze o návštěvnících, kteří využili služeb IC, otázkou je jakou část návštěvníků z jejich celkového počtu tvoří ti, co IC navštíví a do jaké míry jsou uvedená čísla zkreslená. Z dat lze vyzorovat rostoucí počet návštěvníků využívající IC, což je ale způsobeno tím, že monitoring začínají postupně provádět další IC. Návštěvnost jednotlivých IC v jednotlivých letech kolísá, kromě IC Bílsko, zde je návštěvnost konstantní a TIC Pod Zvičinou, zde návštěvnost každým rokem roste.

4 ZHODNOCENÍ ČINNOSTI SDRUŽENÍ PODZVIČINSKO

4.1 Aktivity sdružení

Destinační společnost Podzvičinsko se snaží prostřednictvím svých činností naplňovat koncept destinačního managementu.

Ze závěrečných zpráv 2011 – 2013 a z rozhovoru s manažerkou sdružení Bc. Klárou Davidovou Stannerovou vyplývá, že sdružení (v zastoupení managementu) vykonává následující činnosti:

- vypracovává strategii rozvoje destinace a vytváří akční plány,
- komunikuje a taktéž spolupracuje se svými členy na různých projektech (např. budování naučných stezek, údržba a obnovování památek, společné projekty týkající se propagace celého území apod.) a s ostatními subjekty CR v území, a to zejména s:
 - podnikatelskými subjekty, např. v roce 2013 byly vytvořeny balíčky služeb pro turisty ve spolupráci s Hotelem Pod Zvičinou, Motelem Charlie a Penzionem Na Faře, balíčky prodává CK Hoška Tour,
 - Královéhradeckým krajem – např. veletrhy cestovního ruchu a Královéhradecké dožínky; podílí se na inzerci v tiskovinách a propagačních materiálech, které kraj vydává; doplňuje informace a fotografie do datového skladu kraje apod.,
 - Czech Tourism – např. sdružení poskytuje informační materiály za oblast Podkrkonoší k prezentaci na zahraničních trzích; poskytuje podklady do IC na Staroměstském náměstí v Praze,
 - Klubem českých turistů (KČT) – např. KČT vypomáhá sdružení se značením naučných stezek, dále kontroluje stávající turistické značení v Podkrkonoší; spolupracuje se sdružením v rámci vytipování pěších i cyklistických tras apod.,
 - ostatními TVÚ a sousedními regiony – např. v rámci vzájemné propagace či na společných projektech,
 - MAS Podchlumí (např. certifikace regionálních produktů) a MAS Královédvorskou,
 - Mikroregionem Podchlumí – společné projekty,
 - školami a muzei – např. propagace, poradenská činnost,

- informačními centry – poskytování informací, informačních letáků; spolupráce v rámci Marketingové skupiny Podzvičinska apod.,
- koordinuje aktivity CR v území – sdružení vytvořilo společný grafický manuál, kterým propaguje celou oblast Podkrkonoší, vytváří databázi aktivit v rámci cestovního ruchu, poskytuje poradenství v rámci propagace, dotačních titulů, projektů týkajících se rozvoje cestovního ruchu v Podkrkonoší atd.,
- zpracovává a předkládá žádosti o dotace v rámci cestovního ruchu (projektová činnost),
- plánuje a realizuje marketingové aktivity, jedná se např. o:
 - jednotnou propagaci území – souvisí s vytvořením jednotného grafického manuálu Podkrkonoší v rámci projektu Propagace Podkrkonoší, což podporuje tvorbu image destinace,
 - vydávání tiskových zpráv – některé zprávy o činnosti a aktuálním dění v Podkrkonoší byly prezentovány v Jičínském deníku, na webu Královéhradeckého kraje nebo na webech ostatních TVÚ, sdružení vydává elektronický pololetní Zpravodaj Podkrkonoší a na webových stránkách je dostupný kalendář akcí,
 - propagace a prezentace území na veletrzích, workshopech, konferencích, seminářích, dále v médiích, na internetu prostřednictvím oficiálních webových stránek www.podkrkonosi.eu a na Facebooku,
 - sdružení vytvořilo Marketingovou skupinu Podzvičinska složenou ze zástupců CR v dané oblasti, která se schází několikrát do roka, přičemž se zabývá projednáváním aktuálních projektů, vzájemnou spoluprací, propagací Podkrkonoší, korekturami tiskovin, jsou představovány činnosti, aktuality a akce,
- provádí analytickou činnost, jedná se o:
 - monitoring v terénu – monitoring a pasportizace odpočinkových míst, pěších a cyklistických tras, naučných stezek apod.,
 - sleduje návštěvnost IC, návštěvnost webových stránek,
 - zpracovává studie – např. v roce 2013 Studii tradičních odrůd v Podkrkonoší.

4.2 Strategie rozvoje destinace

Veškeré aktivity sdružení by měly vést k naplňování priorit a cílů, které si sdružení stanovilo ve Strategii cestovního ruchu pro oblast Podkrkonoší 2011 - 2020. Strategie je v souladu se Strategií rozvoje cestovního ruchu v Královéhradeckém kraji, Koncepcí cyklodopravy Královéhradeckého kraje a Koncepcí státní politiky cestovního ruchu v ČR 2007 – 2013.

Základní priorita, ze které vychází další cíle, zní: „Dostat oblast Podzvičinska (Podkrkonoší) do povědomí jako přírodně i turisticky atraktivní region, poskytující kvalitní služby a podmínky pro život současné a budoucí generace.“ Cíle má sdružení celkem čtyři, a to konkurenceschopnost; marketingové aktivity; rozvoj infrastruktury a služeb pro cestovní ruch a rozvoj řízení; vzdělávání, komunikace a prohlubování partnerství.

1. *cíl – konkurenceschopnost*

Důležitým faktorem pro rozvoj oblasti je konkurenceschopnost, proto chce sdružení usilovat o zvýšení atraktivity Podkrkonoší, aby oblast mohla konkurovat ostatním turistickým oblastem především z okolí, jako jsou Krkonoše, Český ráj, Hradecko, Kladské pomezí, Orlicko a Podorlicko. V rámci této činnosti se chce orientovat na prezentaci nabídky služeb a především tradičních a originálních výrobků, nabídku současných služeb chce dále rozšiřovat o zážitkovou a adrenalinovou turistiku. Také vidí potenciál v zaměření se na rodiny s dětmi a na speciální skupiny, a to především na handicapované a seniory. Pro tyto skupiny by měla být vytvořena ucelená nabídka tematických balíčků prezentovaných na webových stránkách sdružení, ale i v tištěné podobě, např. formou propagačních brožur. Tištěná forma bude prezentována na propagačních akcích a bude sloužit jako zdroj informací pro turisty, informační centra i podnikatelské subjekty v oblasti. Velký význam pro cestovní ruch vidí sdružení také ve značení specifických produktů v oblasti. V současné době je na území Podkrkonoší zavedena certifikace domácích výrobků pod značkou Podkrkonoší regionální produkt® fungující od roku 2008. Sdružení má zájem na začlenění místních producentů do dění cestovního ruchu formou exkurzí do výroby daných produktů, což by přispělo k prezentaci místních tradic.

2. *cíl – marketingové aktivity*

Nedílnou součástí rozvoje regionu v oblasti cestovního ruchu jsou marketingové aktivity. Základem je jednotný grafický manuál Podkrkonoší sloužící k propagaci území, důraz bude kladen na identifikaci a poutavost materiálů. Pro propagaci a prezentaci Podkrkonoší budou

využity všechny dostupné informační kanály, jako jsou např. tiskoviny, internet, veletrhy, inzerce apod. Významnou složkou propagace jsou tištěné propagační materiály, prioritou sdružení je vydávat aktuální, pomalu stárnoucí propagační materiály. Jednou z možností je vydávání turistických novin, určených pro celou sezónu, zahrnujících aktuální informace o oblasti. K nalákání návštěvníků na různé akce konané v průběhu roku by měl sloužit kalendář akcí pro každý rok. Prezentace by měla probíhat i na webových stránkách s mapovým portálem, které by poskytovaly komplexní informace o službách, atraktivitách a ostatních možnostech území. Sdružení má zájem o spolupráci s okolními TVÚ, ať už formou společných projektů, či vzájemné propagace. V rámci propagace chce zatraktivnit oblast zejména rodinám s dětmi, které jsou hlavní cílovou skupinou, a to např. pohádkovou postavičkou oblasti, která by byla spojovacím prvkem dětských aktivit, pak také nabídkou dětských stezek a kvalitních doprovodných služeb, aby nabídka nebyla omezena pouze na Zoologickou zahradu ve Dvoře Králové nad Labem. Aby docházelo ke zvýšení počtu zahraničních návštěvníků, je nutná dostupnost propagačních materiálů v cizích jazycích, především v angličtině, webové stránky by měly být dostupné i v němčině, polštině a ruštině.

3. cíl – rozvoj infrastruktury a služeb pro cestovní ruch

V rámci tohoto cíle si sdružení klade za úkol vybudovat kvalitní infrastrukturu, která má nezanedbatelný vliv na spokojenost návštěvníka. Důležitá je rekonstrukce stávající sítě, dále kvalitní značení pěších tras a cyklotras a také budování cyklostezek. Do budoucna se počítá i s vybudováním tzv. singletracků jako alternativy pro terénní cyklisty. Hustota pěších i cyklistických tras je na vysoké úrovni, problémem je však jejich značení a kvalita. Také chybí značení hipotras a běžeckých tras. Nutné tedy bude vybavit trasy odpočinkovými místy, informačními tabulemi a dalším potřebným mobiliářem. Sdružení se chce také zaměřit na tvorbu tematických tras edukativního charakteru. Dále by mělo dojít k rozšíření a zpřístupnění dalších služeb jako jsou servisní služby, pohostinství, parkovací místa atd.

4. cíl – rozvoj řízení, vzdělávání, komunikace a prohlubování partnerství

Tento cíl je zaměřen na rozvoj řízení, který je důležitý pro správnou spolupráci, k tomuto účelu by měl být do budoucna destinační management zajišťován minimálně dvěma stálými pracovníky a dalšími externími specialisty, což by mělo rozvoj urychlit a zvýšit tak konkurenceschopnost oblasti. Nutná je též spolupráce s ostatními subjekty, které vyvíjejí činnost v cestovním ruchu, jako jsou neziskové organizace či podnikatelské subjekty. Tato spolupráce je nutná zejména kvůli monitoringu potřeb a přání subjektů i návštěvníků. Dále sdružení musí spolupracovat a komunikovat s informačními centry, dodávat jim potřebné

materiály, aby návštěvníci měli dostatek informací o nabídce cestovního ruchu v oblasti. Nutné je spolupracovat i s okolními TVÚ na společných projektech, aby došlo k rozšíření a zkvalitnění nabídky, také je zájem do budoucna navázat i přeshraniční spolupráci s Polskem či Slovenskem. K rozvoji cestovního ruchu také přispívá vzdělávání osob zainteresovaných v této oblasti, proto se plánují vzdělávací semináře pro pracovníky IC, podnikatele v CR, města a obce. Hlavním společným tématem seminářů by měl být rozvoj CR ve venkovských oblastech, dále také využití moderních technologií v kombinaci s tradicemi.

4.3 Plnění cílů stanovených strategií

Konkurenceschopnost

V rámci tohoto cíle došlo k vytvoření tematických balíčků zaměřených na rodiny s dětmi a na handicapované a seniory. V tištěné podobě jsou k dispozici propagační brožury – Podkrkonošim bez bariér a Podkrkonošim s dětmi. Brožura pro rodiny s dětmi nabízí tipy na výlety, navrhuje možnosti aktivního a kulturního vyžití v jednotlivých oblastech Podkrkonoší – Bělohradsko, Hořicko, Královédvorsk, Kuks a okolí, Peckovsko a Zvičina, nechybí zde nabídka adrenalinových zážitků a akcí vhodných pro děti. Brožura má poutavý pohádkový design. Brožura zaměřená na handicapované a seniory dává tipy na výlety a místa s bezbariérovým přístupem. Tyto letáky jsou dostupné v informačních centrech. Propagační letáky lze nalézt také v elektronické podobě na webových stránkách Podkrkonoší.

Nabídku stávajících služeb – ubytování, stravování, ostatní služby a možnost exkurzí do výroby lze nalézt na webových stránkách Podkrkonoší (www.podkrkonosi.eu). Exkurze do výroby nabízí zatím firmy Pravé hořické trubičky, s. r. o., společnost zaměřená na výrobu vánočních ozdob Ozdoba CZ, s. r. o. a pivovar Tambor. Zde se návštěvník může seznámit s tradiční výrobou těchto regionálních produktů. Do budoucna je naplánováno zapojení i dalších producentů. Postupně dochází k rozšiřování certifikovaných regionálních produktů, značku Podkrkonoší regionální produkt® uděluje MAS Podchlumí společně se Sdružením Podzvičinsko a ARZ, o. s. V současné době tuto značku nese přibližně 25 výrobků. S výrobky se může návštěvník seznámit díky tištěným propagačním kartám, na kterých jsou podrobnější informace o daném produktu nebo taktéž na internetových stránkách Podkrkonoší či Asociace regionálních značek.

Marketingové aktivity

Ke splnění dílčích aktivit v rámci tohoto cíle přispěl projekt podporovaný EU s názvem Propagace Podkrkonoší. Projekt probíhal od roku 2011 do roku 2013, byl realizován v rámci

ROP NUTS II Severovýchod, konkrétně se jednalo o prioritní osu 3 Cestovní ruch a v rámci této osy pak o oblast podpory Marketingové a koordinační aktivity v oblasti cestovního ruchu. Celkové náklady projektu činily 3 042 598 Kč, z toho nezpůsobilé výdaje tvořily 112 180 Kč, dotace pokryla 92,5 % způsobilých výdajů, zbylou část včetně nezpůsobilých výdajů hradilo sdružení.

Díky projektu byl vytvořen jednotný grafický manuál Podkrkonoší navazující na vizuální styl Krkonoš s cílem snadnější identifikace území pro turisty a zajištění jednotné propagace turistické oblasti. Došlo k vytvoření nového loga Podkrkonoší (viz obr. 5) a k vytvoření jednotného grafického vzhledu pro prezentaci a propagaci oblasti. Originální grafický manuál, jehož poznávacím znamením jsou kreslená zvířátka, vytvořil český grafik Štěpán Malovec, ukázkou nového vzhledu obsahuje příloha B.

Obrázek 5: Logo Podkrkonoší

Zdroj: <http://www.podzvicinsko.cz/cs/projekt-eu-2011-2013/graficky-manual-podkrkonosi/>

Dále vznikl mapový portál, který je součástí webových stránek Podkrkonoší, sloužící k prezentaci dat turistické oblasti na mapovém podkladu. Také proběhla aktualizace webových stránek sloužících k propagaci Podkrkonoší, webové stránky mají novou grafickou podobu a jsou zde umístěny všechny potřebné informace o oblasti. K prezentaci území byly pořízeny mobilní prezentační panely v podobě bannerů a roll-up bannerů, opět ve stejném grafickém designu. Na území Podkrkonoší bylo umístěno 10 nových informačních tabulí zobrazující mapu území s důležitými informacemi pro návštěvníky – vyznačené cyklotrasy, naučné stezky, atraktivita apod., dále jsou zde informace o oblasti, ve které se návštěvník nachází a obecné informace o celém území Podkrkonoší včetně anglického textu. Díky projektu začaly probíhat akce typu zavírání a otevírání turistických sezón na Zvičíně spojené se společenským a kulturním programem a dalšími akcemi pořádanými ve spolupráci se subjekty v území. Otevírání turistické sezóny je tradičně spojené s akcí Běh na Zvičíně. Součástí promoakcí je i představení novinek v oblasti, nabídka propagačních materiálů, hry a soutěže pro děti a jejich rodiče a nechybí ani možnost občerstvení. K promoakcím patří i postavička dráčka Zvičínáček, která je zpestřením programu hlavně pro děti. Dále došlo a neustále dochází k aktualizaci fotobanky pro propagaci na webových stránkách, ale i v tiskovinách. Také vznikly nové propagační tiskoviny, zejména image materiál

Podkrkonoší – Průvodce při toulkách Podkrkonoším, což je komplexní brožura, která shrnuje nabídku turistické oblasti v českém a anglickém jazyce a tematické propagační materiály – Po stopách dávných časů, Cesta kamene, Ovocná stezka, naučná stezka K. J. Erbena a nechybí ani brožura Podkrkonoší regionální produkt® (propagační karty), o které jsem se zmínila u předchozího cíle. V rámci projektu byly také vytvořeny cílené speciální programy na rodiny s dětmi a na seniory a handicapované, nabídku shrnují propagační letáky Podkrkonoším bez bariér a Podkrkonoším s dětmi, o kterých už bylo psáno výše. Poslední činností bylo vytvoření tržací mapy šesti lokalit. Lokality zahrnují nejvýznamnější místa, která se v Podkrkonoší nachází, přičemž jedna strana vždy obsahuje turistickou mapu a druhá strana popis lokality, nejvýznamnější atraktivitu a tipy na výlety. Tento projekt tedy významně napomohl ke splnění většiny aktivit stanovených v cíli Marketingové aktivity (Podzvičinsko, 2000 – 2014b). Originalita a kvalita propagačních materiálů a webových stránek byla oceněna v rámci soutěžního festivalu TOURPROPAG 2013 v Písku v kategorii Soubor tiskových materiálů propagujících destinaci prvním místem a v kategorii Synergie tištěných materiálů a elektronických medií získalo sdružení Zvláštní cenu poroty (Podkrkonoší, 2000 – 2014e).

Destinační management sdružení Podzvičinsko propaguje území Podkrkonoší na veletrzích v Praze, Brně a Hradci Králové, účastní se seminářů a fór agentury Czech Tourism, promoakcí na Zvičíně, Slavnosti hořických trubiček apod., a to včetně propagace regionálních produktů. Turistická oblast je prezentována na webových stránkách, které jsou v omezené podobě k dispozici i v angličtině a němčině, sdružení prezentuje aktuální informace o Podkrkonoší také prostřednictvím profilu na sociální síti Facebook. Dále sdružení zdarma inzeruje v periodikách, např. se jedná o Krásy Česka, Krkonošská sezóna a Jičínský deník. DM také pololetně vydává elektronický zpravodaj a elektronický Kalendář akcí. Sdružení se též podílí na plnění datového skladu Královehradeckého kraje, což souvisí s doplňováním a aktualizací informací za oblast Podkrkonoší na turistickém portálu KHK, na tuto činnost získalo sdružení od kraje finanční podporu (Stannerová, 2014).

Rozvoj infrastruktury a služeb pro cestovní ruch

Z rozhovoru s manažerkou sdružení Bc. Klárou Davidovou Stannerovou vyplynulo, že tomuto cíli bude věnována větší pozornost v následujících letech. Vše bude záviset především na získání potřebných finančních prostředků zejména z dotačních titulů. Jelikož končí programové období 2007 – 2013 a nové programové období je v jednací fázi, bude záležet na budoucím vývoji.

V minulosti byly realizovány tři projekty přispívající k optimalizaci cyklotras na území Podkrkonoší, ten poslední s názvem Infrastruktura cyklo dopravy Podkrkonoší byl realizován v letech 2010 - 2011 za finanční podpory KHK, díky němuž byla vybavena další odpočinková místa na území mapami a popisy okolí, také došlo k doplnění značení stávající sítě cyklistických tras a aktualizaci mapového podkladu. Celkem bylo na území nainstalováno sedm nových informačních tabulí a bylo vytvořeno nové odpočinkové místo v Jeřicích. Na území se nachází hned několik naučných stezek, přičemž za pomoci sdružení dochází k budování nových stezek.

Do budoucna se plánuje značení hipotras a běžeckých tras, zatím došlo ke zmapování a vytyčení území kudy trasy povedou. S budováním singletracků se také počítá do budoucna.

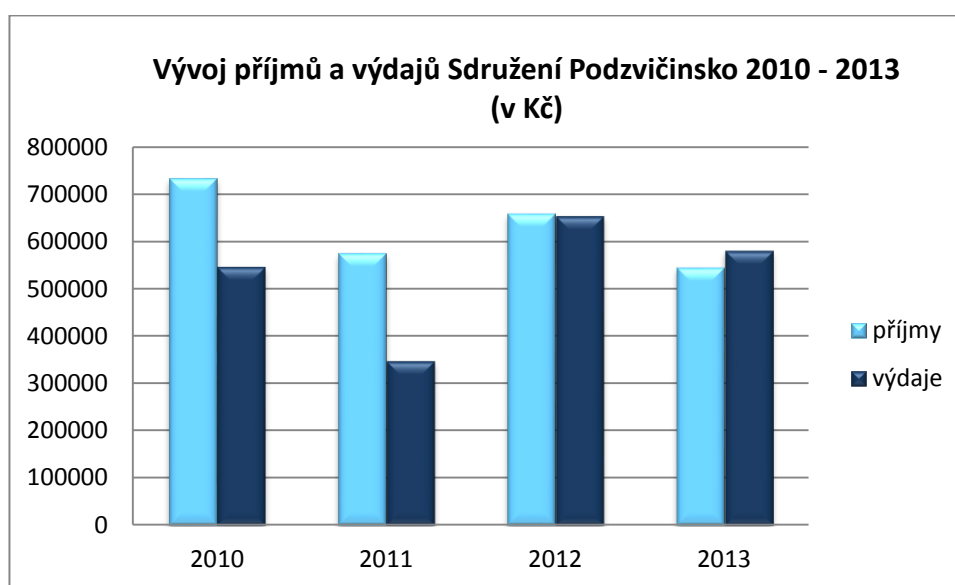
Rozvoj řízení, vzdělávání, komunikace a prohlubování partnerství

Destinační management je v současné době zajišťován dvěma stálými pracovníci a dvěma externími specialisty. Sdružení spolupracuje s množstvím subjektů činných v CR, viz aktivity sdružení, např. se SMO Krkonoše sdružení již několik let spolupracuje na projektu Krkonošské cyklobusy. Obliba cyklobusů v posledních letech v souvislosti s rozvojem cyklistiky roste. Nově plánuje také přeshraniční spolupráci s Polskem, která by se týkala vzájemné propagace a účasti na společných projektech, které by přispívaly k rozvoji obou oblastí. V rámci akce Škola obnovy venkova, která měla za cíl vzdělávání představitelů venkovských obcí, proběhlo ve spolupráci s Mikroregionem Podchlumí 7 odborných vzdělávacích seminářů (tématem bylo např. účetnictví obcí v praxi, občanský zákoník, veřejné zakázky apod.), sdružení zajistilo stravování, prostory, lektory a materiály pro účastníky. Sdružení dále zajistilo 4 vzdělávací semináře pro MAS Podchlumí týkající se CR (tématem bylo např. Podzvičinsko – Hledání genia loci, Genius loci jako základ rozvoje CR atd.). Do budoucna se počítá s dalším rozvíjením spolupráce, prohlubováním partnerství a osvětou v oblasti CR (Stannerová, 2014).

4.4 Financování činnosti

Činnost sdružení je financována částečně z vlastních zdrojů – členské příspěvky, příjmy z poradenství, pořádání vzdělávacích seminářů a kulturních akcí, provádění studií, prodeje propagačních materiálů apod. Do roku 2010 dostávalo sdružení na svůj běžný provoz dotaci od Královéhradeckého kraje, následující roky již dotace vyplácena nebyla. Sdružení je závislé na ostatních finančních zdrojích, především na dotační podpoře, ať už na nadnárodní, národní či regionální úrovni. Některé akce sdružení jsou podporovány mimořádnými finančními

příspěvky, především od Královéhradeckého kraje. V současné době je provoz zajišťován zejména díky projektu s názvem Meziobecní spolupráce, na kterém se sdružení podílí a z něhož jsou hrazeny i mzdy jeho zaměstnanců, tento projekt bude ukončen v roce 2015. V současnosti se sdružení potýká s nedostatkem finančních prostředků pro svou činnost, čeká na nové programové období, v jehož rámci budou vyhlášeny nové dotační tituly. Také se připravuje nový zákon o podpoře rozvoje cestovního ruchu, který by měl řešit problematiku financování destinačních společností. Sdružení uvažuje o další možnosti financování, a to prostřednictvím fondu cestovního ruchu, kam by na základě spolupráce subjektů CR plynuly společné finanční prostředky, které by přispěly k rozvoji CR v oblasti (Stannerová, 2014). Přehled hospodaření sdružení v předchozích 4 letech znázorňuje obrázek 6.

Obrázek 6: Graf znázorňující vývoj příjmů a výdajů sdružení od roku 2010 do roku 2013

Zdroj: výroční zprávy Sdružení Podzvičinsko 2010 - 2013

Výsledek hospodaření do roku 2012 byl vždy kladný, v roce 2013 poprvé výdaje mírně převýšily příjmy, které v tomto roce byly nejnižší za poslední 4 roky, v předchozích letech mělo sdružení vyšší tržby za prodej služeb, především za zpracované studie a realizované semináře, v roce 2010 sehrála svou roli také dotace na provoz od KHK a taktéž dotace na projekt týkající se infrastruktury cyklotras. Výdaje mají spíše rostoucí tendenci, v posledních dvou letech tvoří velkou část výdaje na kofinancování projektů.

4.5 Budoucí aktivity sdružení

Sdružení chce i nadále pokračovat v plnění cílů stanovených strategií cestovního ruchu prostřednictvím svých aktivit. Nadále bude spolupracovat se stávajícími subjekty CR v území, přičemž bude usilovat o spolupráci s novými subjekty, a to včetně těch zahraničních

(v nejbližší době navázání spolupráce s Polskem). Nadále bude usilovat o co nejlepší propagaci území, bude se spolupodílet na různých projektech v oblasti CR apod. Určitou hrozbu pro budoucnost sdružení představuje otázka financování jeho činnosti. Částečně by tento problém mohl vyřešit již zmíněný připravovaný zákon o podpoře rozvoje cestovního ruchu (Stannerová, 2014).

5 ZHODNOCENÍ DOPADŮ AKTIVIT SDRUŽENÍ PODZVIČINSKO NA ROZVOJ SDRUŽENÝCH OBCÍ A NA KVALITU ŽIVOTA MÍSTNÍCH OBYVATEL

5.1 Metodika výzkumu

Ke zhodnocení dopadů činnosti sdružení bylo využito kvalitativního výzkumu, a to konkrétně techniky strukturovaného (řízeného) rozhovoru. Cílem tohoto výzkumu bylo především zjistit, jak přínosná je spolupráce formou zájmového sdružení právnických osob pro členské obce a dále zda dopady činnosti sdružení mohou mít vliv na kvalitu života místních obyvatel. Základnímu vymezení pojmu kvalita života a vlivu činnosti sdružení na kvalitu života obyvatel členských obcí se bude věnovat podkapitola 5.2.1.

Celkem bylo vybráno pět členských obcí, jejichž zástupci podstoupili řízený rozhovor. Konkrétně se jednalo o město Hořice v zastoupení starosty Ivana Doležala, dále o město Dvůr Králové nad Labem zastoupené místostarostou Mgr. Dušanem Kubickou, město Lázně Bělohrad v zastoupení starosty Ing. Pavla Šubra, městyse Pecka v zastoupení starostky Hany Štěrbové a město Miletín zastoupené starostou Bc. Miroslavem Noskem. Zvolené obce byly vybrány náhodně s přihlédnutím ke skutečnosti, že se na jejich území nachází alespoň některé turistické atraktivity. Zástupcům zmíněných obcí bylo položeno celkem pět otevřených otázek týkajících se sdružení, a to v tomto pořadí:

1. Jaký byl váš hlavní důvod pro navázání spolupráce formou sdružení?
2. Jaká byla vaše očekávání od vzájemné spolupráce?
3. Naplňuje sdružení vaše očekávání?
4. Jaké přínosy má činnost sdružení pro vaši obec?
5. Sdružení podporuje rozvoj cestovního ruchu v oblasti Podkrkonoší, vnímáte nějaká negativa spojená s touto činností ve vztahu k vaší obci a jejím obyvatelům?

5.2 Vyhodnocení výsledků

Následující text je již zaměřen na samotné vyhodnocení informací získaných na základě řízených rozhovorů se zástupci vybraných obcí.

Tabulka 4: Otázka č. 1 - Jaký byl váš hlavní důvod pro navázání spolupráce formou sdružení?

Název obce	Odpověď na otázku č. 1
Hořice	Rozvoj cestovního ruchu v oblasti Podkrkonoší.
Dvůr Králové n. L.	Rozvoj regionu – spolupráce a rozvoj území, zatraktivnění území.
Lázně Bělohrad	Spolupráce na bázi sdružení vychází ze snahy obcí a turistů – obnova a rozvoj cestovního ruchu, získání dotací.
Pecka	Podpora cestovního ruchu – spolupráce na propagaci území, podpora cyklostezek.
Miletín	Komplexní propagace území Podkrkonoší.

Zdroj: řízené rozhovory

Důvod pro navázání spolupráce byl jednoznačný u všech dotázaných, a to podpora rozvoje cestovního ruchu v oblasti Podkrkonoší. Další uváděné důvody se týkaly možnosti získání dotací a podpory cykloturistiky formou budování cyklostezek, tyto důvody však byly uváděny až druhotně. Tento důvod je logický, a to zejména kvůli tomu, že jednotlivé obce samy o sobě nevěnují cestovnímu ruchu tak velkou pozornost, preferují spíše ostatní oblasti, do kterých plyne většina rozpočtovaných prostředků. Obce tedy vítají spolupráci v oblasti cestovního ruchu, díky níž mohou prosazovat své zájmy, mohou spolupracovat na vzájemných projektech a společně pak rozvíjet cestovní ruch v oblasti. Díky zájmovému sdružení právnických osob mohou být členy i další subjekty, z čehož mohou těžit obce i dotyčné subjekty.

Tabulka 5: Otázka č. 2 - Jaká byla vaše očekávání od vzájemné spolupráce?

Název obce	Odpověď na otázku č. 2
Hořice	Vytvoření komplexní nabídky cestovního ruchu v oblasti – vzájemná propagace obcí.
Dvůr Králové n. L.	Zvýšení váhy obcí v území Podkrkonoší na trhu cestovního ruchu.
Lázně Bělohrad	Společná propagace území, budování cyklostezek, vybudování nových atraktivit, např. rozhledny na Zvičině.
Pecka	Získání dotací z dotačních programů, lepší provázanost a propagace regionu jako celku včetně účasti na veletrzích CR.
Miletín	Propagace území jako celku, větší šance na získání dotací.

Zdroj: řízené rozhovory

Obce od vzájemné spolupráce očekávaly zejména ucelenou propagaci území – společné propagační materiály, webové stránky, propagaci na veletrzích apod. Pro menší obce jsou důležité také dotace na projekty. Pokud žádají prostřednictvím sdružení, mají větší šanci na získání dotace, než kdyby žádaly samostatně. V Podkrkonoší je velký potenciál pro cykloturistiku, proto očekávání zahrnovala i budování cyklostezek. Dále také budování nových atraktivit, např. byla uvedena stavba rozhledny na vrcholu Zvičiny.

Tabulka 6: Otázka č. 3 - Naplňuje sdružení vaše očekávání?

Název obce	Odpověď na otázku č. 3
Hořice	Ano naplňuje, manažerky sdružení odvádějí dobrou práci, propagace území je na dobré úrovni (množství propagačních materiálů, webové stránky, účast na veletrzích apod.).
Dvůr Králové n. L.	Ano, ale jsou zde i rezervy, uvítali bychom více finančních prostředků, které by byly využity na zlepšení propagace.
Lázně Bělohrad	Ano, naplňuje, některé činnosti jako např. stavba rozhledny na Zvičině ještě nejsou dokončeny (zatím pouze ve fázi jednání), starosta města si myslí, že některé obce ztrácejí zájem o spolupráci.
Pecka	Ve větší míře ano, cíle se daří plnit (starostka oceňuje pomoc s projekty), nutné je zkvalitnění spolupráce a klást větší požadavky na management.
Miletín	Ano naplňuje, starosta kladně hodnotí propagaci území (propagační materiály, webové stránky, atd.).

Zdroj: řízené rozhovory

Sdružení spíše naplňuje očekávání. Kladně byla hodnocena propagace území, zejména kvalitní a zajímavé propagační materiály. Výhodou je, že návštěvník může získat potřebné informace o nabídce cestovního ruchu v území ve kterémkoli informačním centru nebo na společných webových stránkách, přičemž probíhá i další prezentace území na veletrzích, v médiích apod. Jeden respondent by uvítal více finančních prostředků na další zlepšování propagace. Tento požadavek může být do budoucna naplněn, vše závisí na vyhlášených dotačních titulech. Kladně byla taktéž hodnocena pomoc s projekty, přičemž manažerky sdružení pomáhají obcím s administrativou související se žádostmi o dotace na dané projekty. Velkou výhodou představuje zabezpečování a rozvíjení potřebných činností manažerkami sdružení, které se starají o jeho správný chod. Dochází tak k efektivnějšímu řízení CR v oblasti (provázanost činností subjektů CR, propagace území jako celku, ucelená nabídka CR apod.), a tím i k postupnému rozvoji cestovního ruchu v oblasti. Všichni dotazovaní hodnotili práci manažerek velmi pozitivně.

Tabulka 7: Otázka č. 4 - Jaké přínosy má činnost sdružení pro vaši obec?

Název obce	Odpověď na otázku č. 4
Hořice	Propojení cyklotras a cyklostezek, jejich značení a propagace – zvýšení cykloturistiky v území (do budoucna další projekty týkající se cykloturistiky – cyklostezka Hořice – Hradec Králové – Chlum).
Dvůr Králové n. L.	Společná realizace evropských projektů – např. Propagace Podkrkonoší - návštěvníci mají lepší přehled o území.
Lázně Bělohrad	Zvýšení počtu návštěvníků (díky prezentaci – veletrhy, propagační materiály v IC, přehled kulturních akcí na webových stránkách Podkrkonoší apod.), vybudování sítě cyklotras s kvalitním značením – infotabule, odpočinková místa aj.
Pecka	Společná propagace území, rozvoj cyklotras – zvýšení návštěvníků, vliv na podnikatelské subjekty v obci – vyšší zisky.
Miletín	Díky propagaci – více návštěvníků, vznik naučné stezky K. J. Erbena, přínos pro místní podnikatelské subjekty.

Zdroj: řízené rozhovory

V ČR je v posledních letech cykloturistika velmi oblíbená, má mnoho pozitivních dopadů ať už na zdraví samotných cyklistů, tak i na životní prostředí apod. Dochází tak k neustálému nárůstu cyklistů, kteří hledají zajímavá místa pro své výlety na kolech. Jak již bylo řečeno oblast Podkrkonoší má cyklistům co nabídnout, proto i většina dotázaných vidí jako přínos, že

se díky sdružení podařilo propojit stávající cyklotrasy a cyklostezky, vybavit je kvalitním značením a mobiliářem, současně dochází také k plánování nových cyklotras či cyklostezek. Byl pozorován vyšší počet cyklistů v oblasti. Svou roli v navýšení počtu návštěvníků má zajisté i kvalitní propagace území, což byl taktéž často zmiňovaný přínos, k čemuž napomohl společně realizovaný projekt Propagace Podkrkonoší, který byl zmíněn již několikrát. V dnešní době taktéž roste popularita naučných stezek, které propojují turistiku s poznáním, za pomoci sdružení došlo k vybudování nových naučných stezek nejen v Miletíně. Zástupci menších obcí (Pecka a Miletín) zmínili i pozitivní vliv na místní podnikatelské subjekty, které mají díky navýšení počtu návštěvníků vyšší zisky, což má vliv i na obecní rozpočet. Určitým přínosem pro místní rozpočty jsou zajisté i příjmy z místních poplatků, může se jednat např. o poplatek z ubytovací kapacity, poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt či poplatek ze vstupného. Díky zvyšujícímu se počtu návštěvníků by mohlo docházet k tlaku na zvyšování kvality služeb CR, ať už ubytovacích, stravovacích či jiných služeb, a to díky zvyšující se konkurenci na trhu. Poroste ale i tlak na zlepšování dopravní infrastruktury. Taktéž by mohla být vytvořena nová pracovní místa.

Tabulka 8: Otázka č. 5 - Sdružení podporuje rozvoj cestovního ruchu v oblasti Podkrkonoší, vnímáte nějaká negativa spojená s touto činností ve vztahu k vaší obci a jejím obyvatelům?

Název obce	Odpověď na otázku č. 5
Hořice	Žádná negativa nevnímám, občasné stížnosti obyvatel spojené s některými akcemi.
Dvůr Králové n. L.	Negativa jsou vždy nějaká, např. více odpadků, nejsou tak zásadní.
Lázně Běláhrad	Žádná negativa nevnímám.
Pecka	Žádná negativa nezaznamenána – místní obyvatelé jsou na návštěvníky zvyklí.
Miletín	Žádná negativa nezaznamenána.

Zdroj: řízené rozhovory

Všichni dotazovaní se shodli na tom, že žádná závažná negativa v souvislosti se současným stavem cestovního ruchu nevnímají. Jen několik jich zmínili starostové největších měst, a to vyšší produkci odpadu a stížnosti některých obyvatel při pořádání určitých akcí, jako je např. Cultural Reggae Vibe, kdy si lidé stěžují na hluk. Tyto stížnosti jsou však běžné a souvisejí téměř s každou akcí, vždy se najdou odpůrci. V souvislosti s cyklostezkou

vedoucí z Hradce Králové na Kuks bylo zaznamenáno také pár stížností místních obyvatel. Denně zde projedou stovky cyklistů, v okolní oblasti je tak méně klidu. Celkově je však oblast Podkrkonoší klidná, pro svou návštěvu si ji volí spíše rodiny s dětmi nebo partneři, neproudí sem masu turistů, proto v souvislosti s cestovním ruchem zatím nelze hovořit o závažných negativech. Pokud by však do budoucna došlo k rapidnímu nárůstu počtu návštěvníků, mohlo by docházet ke znečištění životního prostředí, vandalismu, zvýšené kriminalitě apod., což by mělo vliv i na kvalitu života místních obyvatel.

5.2.1 Kvalita života

Kvalita života (quality of life) je v dnešní době stále častěji předmětem zkoumání různých vědních disciplín, jedná se např. o psychologii, ekonomii, politologii, etiku, sociologii, environmentalistiku, ale i technické vědy, zejména medicínu. Pojem kvalita života je pojmem multidimenzionálním (má řadu odlišných významových dimenzí). Lze do něho zahrnout existenciální pojetí (tj. vlastnictví a dostupnost určité míry konzumu), psychologické pojetí (zde jím rozumíme pocity subjektivní pohody, radosti, úspěchu a moci, pocity štěstí, životní spokojenosti apod.), dále pojetí antropologické (různé vnímání kvality života v různých kulturních oblastech nebo v různých prostředích a proměnlivost či stabilita tohoto chápání v čase), morální pojetí (vztah kvality života k morálním hodnotám a svědomí), sociologické pojetí (odlišnosti kvality života mezi různými sociálními skupinami a jejich příčiny), v medicínské dimenzi (např. charakteristika fyzického a duševního zdraví) aj. Téma kvality života je těžko uchopitelné, tento pojem se přímo odvíjí od komplexnosti a složitosti lidského života (v průběhu života je člověk ovlivňován množstvím společně existujících vnitřních a vnějších faktorů, řadou meziosobních interakcí a činností v překrývajících se zájmových oblastech a sociálních skupinách, svou roli zde hraje také náhoda). Vedle pojmu kvalita života se užívá i řada dalších souvisejících či souřadných pojmů, které taktéž nejsou jednoznačně definovány a často jsou užívány jako synonymum k tomuto pojmu, jedná se např. o well-being (sociální pohoda či pocit pohody), social welfare (sociální blahobyt), human development (lidský rozvoj), happiness (štěstí), standard of living (životní úroveň) a další. Z výše uvedeného vyplývá i fakt, že různí autoři vnímají a definují tento pojem do jisté míry odlišně. Z tohoto důvodu bude uvedena kolektivní definice dle Evropské komise OSN, která definuje kvalitu života jako „nehmotné aspekty života, tj. zdraví, společenské vztahy, kvalitu přírodního prostředí, existující životní podmínky a osobní blahobyt“ (cit. dle Heřmanová, 2012). Kvalitu života lze hodnotit objektivně (zde se využívá množství indikátorů), ale také

subjektivně (např. prostřednictvím dotazníkového šetření – závisí na ochotě respondentů odpovídat).

Pro hlubší zkoumání kvality života obyvatel členských obcí sdružení by bylo nutné realizovat rozsáhlejší a dlouhodobější výzkum, např. formou dotazníkového šetření, které by bylo vhodné za určitou dobu zopakovat, aby mohly být pozorovány změny. Toto šetření by bylo časově velmi náročné. V rámci této práce není hlavním cílem tento výzkum, spíše jen zhodnocení možného vlivu činnosti sdružení v souvislosti s rozvojem cestovního ruchu v Podkrkonoší na kvalitu života místních obyvatel. K tomuto účelu poslouží realizované řízené rozhovory se zástupci vybraných členských obcí. Na možné negativní vlivy jak pro obec celkově, tak na místní obyvatele a to v souvislosti s rozvojem cestovního ruchu byla cílena poslední otázka. Jak již bylo dříve řečeno, do oblasti neproudí davy turistů, které by mohly výrazně narušovat život místních obyvatel. Ze strany turistů nedochází k závažnému znečišťování životního prostředí, ani nebyly zaznamenány případy vandalismu či násilí. Stížnosti místních obyvatel byly vysledovány jen ojediněle, a to především v souvislosti s konáním některých akcí, kdy si dotyční stěžují např. na zvýšený hluk nebo v souvislosti s cyklostezkou Hradec Králové – Kuks na méně klidu. Tyto stížnosti jsou spíše individuální, nelze je tedy brát komplexně. Z čehož lze usuzovat, že místní obyvatelé nemají v současné době s turisty na území své obce problémy, v potaz se však musí brát i fakt, že ne každý občan se k danému problému vyjádří.

ZÁVĚR

Oblast Podkrkonoší je turisticky zajímavou oblastí, což je doloženo v kapitole týkající se analýzy cestovního ruchu v Podkrkonoší. Jedná se o klidnou lokalitu s krásnou přírodou, s bohatou historií a kulturní tradicí. Na území se nachází množství více či méně známých památek a zajímavostí. Velkým tahounem cestovního ruchu je nepochybně Zoologická zahrada se safari ve Dvoře Králové nad Labem, taktéž Anenské slatinné lázně v Lázních Bělohrad a Hospital Kuks včetně Braunova Betléma. V Podkrkonoší se již tradičně konají známé kulturní či sportovní akce, které se těší pozornosti českých i zahraničních návštěvníků, např. 300 zataček Gustava Havla či Sochařské symposium v Hořicích, Královedvorský okruh o cenu Františka Šťastného apod. Znamé jsou taktéž některé regionální produkty, jako jsou hořické trubičky, miletínské modlitbičky nebo pivo Tambor. Oblast je především vhodná pro pěší turistiku a cykloturistiku, nachází se zde naučné stezky, značené turistické či cyklistické trasy a cyklostezky. Pozvolna dochází i k rozvoji hipoturistiky a agroturistiky, jež mají zajisté v této oblasti potenciál a jsou turisty čím dál častěji vyhledávány. Za slabinu lze považovat špatný technický stav některých lokálních silnic, zejména II. a III. třídy. Slabším místem je také relativně malé množství zábavních a kulturních zařízení, což je zřejmě dáno tím, že se na území nachází málo měst a mnoho malých obcí, tyto zařízení bývají nejvíce zastoupeny právě ve městech. Na území by se taktéž mohlo nacházet více dětských hřišť. Návštěvníci si tuto oblast vybírají zejména pro rodinnou dovolenou, nebo jednodenní výlety s rodinou či partnerem, přičemž si nejvíce cení místní přírody a zajímavostí, historických památek a architektury.

Vznik Sdružení Podzvičinsko byl iniciován ze strany obcí, které měly zájem podporovat a rozvíjet cestovní ruch v oblasti Podkrkonoší. Zájmové sdružení právnických osob je vhodnou formou spolupráce v oblasti cestovního ruchu, jelikož umožňuje začlenit do spolupráce i subjekty soukromého sektoru. Směr jakým se bude cestovní ruch v oblasti ubírat je tak výsledkem spolupráce veřejného i soukromého sektoru, což je důležité pro rozvoj oblasti. Sdružení Podzvičinsko je destinační společností pro oblast Podkrkonoší. Činnosti sdružení jsou zabezpečovány dvěma manažerkami sdružení. První cíl této práce spočíval ve zhodnocení činnosti tohoto sdružení. Sdružení vykonává aktivity, jimiž se snaží naplňovat koncept destinačního managementu. Tyto činnosti zahrnují např. koordinaci aktivit cestovního ruchu v území – koordinace při propagaci území, poskytování poradenství v rámci propagace, dotačních titulů, projektů týkajících se cestovního ruchu apod. Spolupracuje se svými členy a s ostatními subjekty cestovního ruchu v oblasti, propaguje a prezentuje území různými

způsoby – internet, média, veletrhy cestovního ruchu atd., blíže se těmto činnostem věnovala podkapitola 4.1. Činnost sdružení se postupem let neustále vyvíjí. Sdružení se snaží navazovat spolupráci s novými subjekty, včetně zahraničních. Od roku 2013 vytváří balíčky služeb pro turisty. Zapojuje se do nových projektů, které přispívají k rozvoji cestovního ruchu. Sdružení má vypracovanou Strategii rozvoje cestovního ruchu pro oblast Podkrkonoší 2011 – 2020, jeho činnosti tedy vedou k jejímu naplňování. Sdružení si ve strategii stanovuje čtyři cíle, a to konkurenceschopnost, marketingové aktivity, rozvoj infrastruktury a služeb pro cestovní ruch a posledním cílem je rozvoj řízení, vzdělávání, komunikace a prohlubování partnerství. Sdružení se většinu plánovaných aktivit v rámci stanovených cílů daří plnit, doposud se nejméně orientovalo na plnění třetího cíle. Zatím nedošlo k vyznačení běžeckých tras a hipotras ani k vybudování singletracků. Na tento cíl se více zaměří do budoucna. Velkým přínosem pro rozvoj cestovního ruchu je zajisté vytvoření jednotného grafického manuálu. Oblast je tak prezentována jednotným způsobem, což umožní návštěvníkům lepší orientaci. Sdružení má zajímavé propagační materiály a neotřelý design webových stránek. Slabinou sdružení je jeho financování. Dobrým nápadem je vytvoření fondu cestovního ruchu, došlo by tak ke snížení závislosti na dotacích. Nutná je taktéž úprava financování destinačních společností ze strany státu. Sdružení by se mělo do budoucna více věnovat monitoringu návštěvnosti, doposud návštěvnost sledují pouze informační centra. Důležitý je profil návštěvníků a jejich názory, které by mohly přispět ke zkvalitnění nabídky služeb cestovního ruchu. Neméně důležité jsou i názory místních obyvatel.

Dalším cílem této práce bylo zhodnotit dopady činnosti sdružení na členské obce a na kvalitu života místních obyvatel. Ke zhodnocení dopadů aktivit Sdružení Podzvičinsko na sdružené obce bylo využito řízených rozhovorů se zástupci vybraných obcí. Všem osloveným bylo položeno 5 otázek, na které volně odpovídali, (viz poslední kapitolu). Obce se zapojily do spolupráce formou sdružení především kvůli jejich zájmu podpořit rozvoj cestovního ruchu v oblasti Podkrkonoší. Obce měly zájem na tom, aby se tato oblast stala pro návštěvníky atraktivnější. Od vzájemné spolupráce očekávaly zejména ucelenou propagaci území, která by spočívala ve společných propagačních materiálech dostupných ve všech informačních centrech, prezentaci na webových stránkách, na veletrzích cestovního ruchu apod. Pro některé obce, zejména pro ty menší, byl důležitý i snadnější přístup k dotacím. Jelikož je oblast vhodná pro cyklistiku, očekávání zahrnovala taktéž budování nových cyklostezek, ale i tvorbu nových atraktivit v území, které by přilákaly více návštěvníků. Očekávání obcí sdružení převážně naplňuje, především kladně hodnotí propagaci území. Za důležitou otázku považuji tu, kde obce měly vymezit přínosy vyplývající z činnosti sdružení

pro jejich obec. Z odpovědí vyplývá, že díky lepší propagaci území mají návštěvníci lepší přehled o dané oblasti, došlo k propojení cyklotras a cyklostezek a k jejich dalšímu rozvoji, také k jejich doznačení a vybavení mobiliářem a informačními tabulemi, také došlo k vybudování nových naučných stezek. Díky tomu byl zaznamenán vyšší počet návštěvníků, včetně cyklistů. Nárůst počtu návštěvníků má zřejmý vliv na zisky místních podnikatelských subjektů, což se projeví ve zvýšení daňových příjmů veřejných rozpočtů. Přínosem pro obce by mohly být vyšší příjmy z místních poplatků (poplatek ze vstupného, z ubytovací kapacity, za lázeňský nebo rekreační pobyt apod.), pokud je mají obce zavedeny. Rostoucí počet návštěvníků v oblasti může také vyvolat tlak na vznik nových zařízení, např. ubytovacích, stravovacích, zábavních apod., díky tomu by mohla vzniknout nová pracovní místa. Sdružení tedy nepochybně přispívá k rozvoji turismu v oblasti, těžko však lze hodnotit do jaké míry má jeho činnost vliv na počet návštěvníků oblasti. S rozvojem cestovního ruchu jsou spojena určitá negativa, např. zvýšená kriminalita, vandalismus, vyšší míra znečištění životního prostředí, hluk apod., což může mít negativní vliv na kvalitu života místních obyvatel, proto se poslední otázka týkala vnímání negativ souvisejících s rozvojem cestovního ruchu v obcích. Dotazovaní zatím žádná negativa nevnímají, pouze občasné stížnosti místních obyvatel především na hluk související s pořádáním některých akcí, jeden respondent upozornil na související větší produkci odpadu. Rozvoj cestovního ruchu může mít i pozitivní vliv na kvalitu života místních obyvatel, např. jak již bylo zmíněno výše, může dojít k vytvoření nových pracovních míst a tedy ke zvýšení zaměstnanosti. Občané mohou využívat nově vytvořených naučných stezek, cyklostezek a dalších atraktivit, může se zlepšit dostupnost některých služeb apod.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] Asociace regionálních značek. *Podkrkonoší regionální produkt®* [online]. 2010 [cit. 2014-05-02]. Dostupné z: < <http://www.regionalni-znacky.cz/podkrkonosi/cs/certifikovane-produkty/>>.
- [2] BINEK, J., GALVASOVÁ, I., SVOBODOVÁ, H., CHABIČOVSKÁ K., HOLEČEK, J. *Přístupy k posílení spolupráce a synergie ve venkovských mikroregionech. Metodika s osvědčením č. 1/2012 o uznání uplatněné certifikované metodiky v souladu s podmínkami "Metodiky hodnocení výsledků výzkumu a vývoje"*. Brno: GaREP, spol. s. r. o., 2012. 20 s. ISBN 978-80-905139-4-5.
- [3] BINEK, J., SVOBODOVÁ, H., CHABIČOVSKÁ, A., HOLEČEK, J., GALVASOVÁ I. *Rozvojové možnosti obcí*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2010. 52 s. ISBN 978-80-87147-29-0.
- [4] BusinessInfo.cz. *Euroregiony* [online]. 1997 - 2014 [cit. 2014-03-21]. Dostupné z: < <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/euroregiony-1836.html>>.
- [5] ČERMÁK, D. *Spolupráce, partnerství a participace v místní veřejné správě význam, praxe, příslib*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2011. 181 s. ISBN 978-80-7419-067-4.
- [6] České dráhy. *Seznam železničních stanic* [online]. 2009 [cit. 2014-05-10]. Dostupné z: < <http://www.cd.cz/cd-online/stanice.php?kraj=052&pg=17>>.
- [7] Český statistický úřad. *MOS – Městská a obecní statistika* [online]. 2013 [cit. 2014-04-22]. Dostupné z: < <http://vdb.czso.cz/mos/>>.
- [8] Český statistický úřad. *Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2014* [online]. 2014 [cit. 2014-04-22]. Dostupné z: < http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/publ/130072-14-r_2014>.
- [9] Deník veřejné správy. *Boj nebo spolupráce?* [online]. 2014 [cit. 2014-03-19]. Dostupné z: < <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6312815>>.
- [10] DRING Consulting s. r. o. *Příručka: Destinační společnosti v České republice* [online]. Hospodářská komora ČR, 2009 [cit. 2014-04-05]. Dostupné z: < http://www.socr.cz/file/1510/44_destinacni-spolecnosti-v-cr.pdf>.

- [11] DUŠEK, J. *XVI. mezinárodní kolokvium o regionálních vědách. Sborník příspěvků: Evropské seskupení pro územní spolupráci jako způsob přeshraniční regionální spolupráce v rámci Evropské unie* [online]. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2013 [cit. 2014-03-19]. Dostupné z: <http://is.muni.cz/do/econ/soubory/katedry/kres/4884317/41725568/41_2013.pdf>.
- [12] Dvůr Králové nad Labem. *Turistické atraktivity* [online]. 2010b [cit. 2014-04-25]. Dostupné z: <<http://www.mudk.cz/cz/volny-cas-turistika/turisticke-atraktivty/>>.
- [13] Dvůr Králové nad Labem. *Základní údaje o městě* [online]. 2010a [cit. 2014-04-25]. Dostupné z: <<http://www.mudk.cz/cz/mesto/o-meste/>>.
- [14] Euroskop.cz. *Encyklopedie EU: E-F* [online]. 2005 - 2014 [cit. 2014-03-21]. Dostupné z: <<https://www.euroskop.cz/285/sekce/e-f/>>.
- [15] Evropská charta místní samosprávy čl. 10, in Sbíрка zákonů ČR, částka 61, Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 181.
- [16] GALVASOVÁ, I. a kol. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. 1. vyd. Brno: Georgetown, 2007. 140 s. ISBN 80-251-20-9.
- [17] GALVASOVÁ, I., BINEK, J., HOLEČEK, J., CHABIČOVSKÁ, K., SZCZYRBA, Z. a kol. *Průmysl cestovního ruchu*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2008. 264 s. ISBN 978-80-87147-06-1.
- [18] GALVASOVÁ, I., BUČINOVÁ, L. a kol. *Program rozvoje cestovního ruchu Královéhradeckého kraje pro období 2007-2013 – analytická část* [online]. Královéhradecký kraj, 2008 [cit. 2014-04-19]. Dostupné z: <http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/analyt_cast.pdf>.
- [19] HEŘMANOVÁ, E. *Koncepty, teorie a měření kvality života*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2012. 239 s. ISBN 978-80-7419-106-0.
- [20] HOLEŠÍNSKÁ, A. *Destinační management jako nástroj podpory regionálního rozvoje* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2012 [cit. 2014-04-05]. Dostupné z: <<http://www.vse.cz/rst/61>>.
- [21] Hořice v Podkrkonoší. *Památky* [online]. 2014 [cit. 2014-04-25]. Dostupné z: <<http://www.horice.org/cz/kultura/dalsi-pametihodnosti/>>.
- [22] Hradec Kralove.cz. *Braunův Betlém* [online]. 2000-2014 [cit. 2014-04-26]. Dostupné z: <<http://turistika.hradeckralove.cz/braunuv-betlem-12688/>>.

- [23] KAMzajit.cz. *Lázně Bělohrad* [online]. [cit. 2014-04-26]. Dostupné z: <<http://www.kamzajit.cz/mesto/lazne-belohrad.php>>.
- [24] Královéhradecký kraj. *Statistiky* [online]. 2008 [cit. 2014-05-24]. Dostupné z: <<http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/krajsky-urad/cestovni-ruch/statistiky/statistiky-29737/>>.
- [25] Královéhradecký kraj. *Podkrkonoší* [online]. 2000 - 2014a [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <<http://www.kralovehradeckyregion.cz/dr-cs/103262-podkrkonosi.html>>.
- [26] Královéhradecký kraj. *Ubytování a stravování: Krkonoše a Podkrkonoší* [online]. 2000 - 2014b [cit. 2014-05-02]. Dostupné z: <http://www.kralovehradeckyregion.cz/dr-cs/k-ubytovani-a-stravovani/#dr_view_style=full;skat=0;r=4;page=1>.
- [27] LABOUNKOVÁ, V., PŮČEK, M., ROHREROVÁ, L. a kol. *Metodická příručka pro zpracování rozvojových dokumentů mikroregionů* [online]. Brno: Ústav územního rozvoje, 2009 [cit. 2014-03-02]. Dostupné z: <<http://www.uur.cz/default.asp?ID=1932>>.
- [28] Labská stezka. *Labská stezka* [online]. 2000 - 2013 [cit. 2014-05-16]. Dostupné z: <<http://www.labska-stezka.cz/Uvod.aspx>>.
- [29] Lázně Bělohrad. *Lázeňství* [online]. [cit. 2014-04-26]. Dostupné z: <<http://www.lazne-belohrad.cz/mesto/lazenstvi/>>.
- [30] Lubomír Franc. *Charakteristika Královéhradeckého kraje* [online]. [cit. 2014-04-19]. Dostupné z: <<http://www.lubomirfranc.cz/aktuality/a4252.html>>.
- [31] Města a obce. *Královéhradecký kraj* [online]. 1996 - 2014 [cit. 2014-04-19]. Dostupné z: <http://mesta.obce.cz/zs-kraj/vyhledat_kraj-86.htm>.
- [32] Miletín. *Památky* [online]. 2003 - 2013 [cit. 2014-04-27]. Dostupné z: <http://www.hlavati.cz/_hlavati/miletin/lazne.htm>.
- [33] Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. *Aktualizace dat ze satelitního účtu cestovního ruchu ČR* [online]. [cit. 2014-04-05]. Dostupné z: <<https://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Informace-Udalosti/Aktualizace-dat-ze-Satelitního-uctu-cestovního-ruc>>.
- [34] Ministerstvo vnitra České republiky. *Informace o změně právní úpravy sdružovacího práva* [online]. 2014 [cit. 2014-03-18]. Dostupné z: <<http://www.mvcr.cz/clanek/informace-o-zmene-pravni-upravy-sdruzovaciho-prava-od-1-ledna-2014.aspx>>.

- [35] Národní síť Zdravých měst ČR. *NSZM ČR základní informace* [online]. 2014a [cit. 2014-03-19]. Dostupné z: < <http://nsmz.cz/index.shtml?apc=r2082129t>>.
- [36] Národní síť Zdravých měst ČR. *Základní informace a kontakty – DataPlán NSZM podporuje moderní řízení měst, obcí a region* [online]. 2014b [cit. 2014-03-19]. Dostupné z: < <http://dataplan.info/cz/home/zakladni-informace-a-kontakty>>.
- [37] Nasehory.cz. *Křížová cesta a přírodní památka Byšičky – Lázně Bělohrad* [online]. 2001 - 2014 [cit. 2014-04-26]. Dostupné z: < <http://www.nasehory.cz/vylet/krkonose/cerny-dul/krizova-cesta-a-prirodni-pamatka-bysicky-lazne-belohrad/?s=3>>.
- [38] NS MAS České republiky. *Místní akční skupiny* [online]. 2014 [cit. 2014-03-18]. Dostupné z: < <http://nsmas.cz/o-nas/mistni-akcni-skupiny/>>.
- [39] Obec Bílá Třemešná. *Oficiální web obce Bílá Třemešná* [online]. 2014 [cit. 2014-05-02]. Dostupné z: < <http://www.bilatremesna.cz/>>.
- [40] Obec Kuks. *Hospital Kuks* [online]. 2014 [cit. 2014-04-26]. Dostupné z: < <http://www.kuks.cz/informace-pro-turisty/hospital-kuks/>>.
- [41] Pamětihodnosti.cz. *Kuks* [online]. 1998 - 2006 [cit. 2014-04-26]. Dostupné z: < http://www.pametihodnosti.cz/pamatka/164/kuks_zamek.html>.
- [42] PÁSKOVÁ, M. ZELENKA, J.: *Výkladový slovník cestovního ruchu*, Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002, 448s.
- [43] Pecka. *Hrad Pecka* [online]. 2014 [cit. 2014-04-27]. Dostupné z: < http://www.hradpecka.cz/modules.php?name=Historie_hradu>.
- [44] Podkrkonoší. *Informační centra* [online]. 2000 - 2014d [cit. 2014-05-17]. Dostupné z: < <http://www.podkrkonosi.eu/cs/podkrkonosi/informacni-centra.html>>.
- [45] Podkrkonoší. *Lázně Bělohrad* [online]. 2000 - 2014a [cit. 2014-04-26]. Dostupné z: < <http://www.podkrkonosi.eu/cs/podkrkonosi/tipy-na-vylety/lazne-belohrad.html>>.
- [46] Podkrkonoší. *Tourpropag 2013* [online]. 2000 - 2014e [cit. 2014-06-07]. Dostupné z: < <http://www.podkrkonosi.eu/cs/fotogalerie/tourpropag-2013.html>>.
- [47] Podkrkonoší. *Turistika a sport* [online]. 2000 - 2014c [cit. 2014-05-16]. Dostupné z: < <http://www.podkrkonosi.eu/>>.
- [48] Podkrkonoší. *Ubytování* [online]. 2000 - 2014b [cit. 2014-05-02]. Dostupné z: < <http://www.podkrkonosi.eu/cs/sluzby/ubytovani.html>>.

- [49] Podzvičinsko. Grafický manuál Podkrkonoší [online]. 2000 - 2014 [cit. 2014-06-07]. Dostupné z: <<http://www.podzvicinsko.cz/cs/projekt-eu-2011-2013/graficky-manual-podkrkonosi/>>.
- [50] Podzvičinsko. *Projekt EU 2011-2013* [online]. 2000 - 2014b [cit. 2014-06-07]. Dostupné z: <<http://www.podzvicinsko.cz/cs/projekt-eu-2011-2013/>>.
- [51] Podzvičinsko. *Sdružení Podzvičinsko* [online]. 2000 - 2014a [cit. 2014-03-30]. Dostupné z: <<http://www.podzvicinsko.cz/cs/sdruzeni-podzvicinsko.html>>.
- [52] Podzvičinsko. *Výroční zpráva sdružení 2010* [online]. 2000 - 2014 [cit. 2014-06-11]. Dostupné z: <<http://www.podzvicinsko.cz/cs/dokumenty/vyrocní-zprava-sdruzeni-2010.html>>.
- [53] Podzvičinsko. *Závěrečná zpráva Podzvičinska 2011* [online]. 2000 - 2014 [cit. 2014-06-11]. Dostupné z: <<http://www.podzvicinsko.cz/cs/dokumenty/zaverecna-zprava-podzvicinska-2011.html>>.
- [54] Podzvičinsko. *Závěrečná zpráva Podzvičinska 2012* [online]. 2000 - 2014 [cit. 2014-06-11]. Dostupné z: <<http://www.podzvicinsko.cz/cs/dokumenty/zaverecna-zprava-podzvicinska-2012.html>>.
- [55] Podzvičinsko. *Závěrečná zpráva Podzvičinska 2013* [online]. 2000 - 2014 [cit. 2014-06-11]. Dostupné z: <<http://www.podzvicinsko.cz/cs/dokumenty/zaverecna-zprava-podzvicinska-2013.html>>.
- [56] Rozhovor s Dušanem KUBICOU, místostarosta města Dvůr Králové nad Labem. Dvůr Králové nad Labem 17. 6. 2014.
- [57] Rozhovor s Hanou ŠTĚRBOVOU, starostka městyse Pecka. Pecka 17. 6. 2014.
- [58] Rozhovor s Ivanem DOLEŽÁLEM, starosta města Hořice v Podkrkonoší. Hořice v Podkrkonoší 18. 6. 2014.
- [59] Rozhovor s Klárou D. STANNEROVOU, manažerka Sdružení Podzvičinsko. Holovousy 28. 5. 2014.
- [60] Rozhovor s Miroslavem NOSKEM, starosta města Miletín. Miletín 12. 6. 2014.
- [61] Rozhovor s Pavlem ŠUBREM, starosta města Lázně Bělohrad. Lázně Bělohrad 16. 6. 2014.

- [62] RYGLOVÁ, K., BURIAN, M., VAJČNEROVÁ, I. *Cestovní ruch: podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011. 216 s. ISBN 978-80-247-4039-3.
- [63] Ředitelství silnic a dálnic ČR. *Soubor map - kraje* [online]. 2012 [cit. 2014-05-10]. Dostupné z: <<http://www.rsd.cz/Mapy/Soubor-map---kraje>>.
- [64] Sdružení Podzvičinsko: Stanovy [online]. Podzvičinsko, 2000 [cit. 2014-03-30]. Dostupné z: <<http://www.podzvicinsko.cz/cs/sdruzeni-podzvicinsko.html>>.
- [65] SMS ČR. *O SMS ČR*. [online]. [cit. 2014-03-19]. Dostupné z: <<http://www.smscr.cz/cz/o-sms-cr>>.
- [66] SKOVAJSA, J., POKORNÝ, P., KRAVCIV, Z. *Rychlostní silnice R35* [online]. Praha: Ředitelství silnic a dálnic ČR, 2013 [cit. 2014-05-10]. Dostupné z: <[http://www.rsd.cz/rsd/rsd.nsf/0/CED4B9C5AD016D12C1257C080058F6DB/\\$file/RSD_R35_2013.pdf](http://www.rsd.cz/rsd/rsd.nsf/0/CED4B9C5AD016D12C1257C080058F6DB/$file/RSD_R35_2013.pdf)>.
- [67] Strategie rozvoje cestovního ruchu pro oblast Podkrkonoší 2011 - 2020 [online]. Podzvičinsko [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <<http://www.podzvicinsko.cz/cs/dokumenty/strategie-rozvoje-cestovniho-ruchu-podkrkonosi.html>>.
- [68] Svaz měst a obcí České republiky. *Co je partnerství měst neboli town twinning?* [online]. 2014d [cit. 2014-03-21]. Dostupné z: <<http://www.partnerskamesta.cz/o-twinningu/co-je-twinning/co-je-partnerstvi-mest-neboli-town-twinning.aspx/>>.
- [69] Svaz měst a obcí České republiky. *Hlavní cíle* [online]. 2014b [cit. 2014-03-19]. Dostupné z: <<http://www.smocr.cz/cz/svaz-mest-a-obci-cr/hlavni-cile/default.aspx>>.
- [70] Svaz měst a obcí České republiky. *Kdo jsme* [online]. 2014a [cit. 2014-03-19]. Dostupné z: <<http://www.smocr.cz/cz/svaz-mest-a-obci-cr/kdo-jsme/kdo-jsme.aspx>>.
- [71] Svaz měst a obcí České republiky. *Svaz v mezinárodních institucích* [online]. 2014c [cit. 2014-03-19]. Dostupné z: <<http://www.smocr.cz/cz/svaz-mest-a-obci-cr/svaz-v-mezinarodnich-institucich/cemr/delegace-svazu-v-politickyh-organech-cemr-2011-2013.aspx>>.

- [72] ŠVEC, P., SVĚŘČINOVÁ, Z., REITSCHMIEDOVÁ, A. *Jak zdravá města v České republice podporují místní Agendy 21* [online]. Praha: Národní síť zdravých měst ČR, 2001 [cit. 2014-03-19]. Dostupné z: <[http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/\\$pid/MZPMSFH740Z/\\$FILE/Ma4.pdf](http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/$pid/MZPMSFH740Z/$FILE/Ma4.pdf)>.
- [73] Tripadvisor. *TOP 25 Hotels in the Czech Republic* [online]. 2014 [cit. 2014-05-02]. Dostupné z: <<http://www.tripadvisor.com/TravelersChoice-Hotels-cTop-g274684>>.
- [74] Turistické regiony ČR. *Turistické regiony ČR* [online]. 1998 - 2014 [cit. 2014-04-19]. Dostupné z: <http://www.tourism.cz/mapa/mapa.phtml?id_objektu=113950>.
- [75] VANHOVE, N. *The Economics of Tourism Destinations*. 1st publ. Burlington: Elsevier Butterworth-Heinemann, 2005. 251 s. ISBN 0750666374.
- [76] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.
- [77] Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník.
- [78] Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.
- [79] ZOO Dvůr Králové. *Poslání ZOO* [online]. 2008 [cit. 2014-04-25]. Dostupné z: <<http://www.zoodvurkralove.cz/cs/o-zoo/poslani-zoo/>>.
- [80] Zvičina. *Vlastivědný popis* [online]. 2008 - 2009 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <<http://www.zvicina.eu/index.php?page=popis>>.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A Členové Sdružení Podzvičinsko

Příloha B Ukázka propagačních materiálů

Příloha A – Členové Sdružení Podzvičinsko

Obce	Ostatní
Bílá Třemešná	Automotoklub v AČR Hořice
Bílé Poličany	CK Hoška Tour
Borek	Hotel Pod Zvičinou
Borovnice	Kemp Alegro
Borovnička	K-Triumf
Cerekvice nad Bystřicí	Lázně Bělohrad a.s.
Červená Třemešná	Libuše Kaprasová - Penzion Lika, Penzion Růžovka, Hotel a restaurace U Kapra
Dobrá Voda u Hořic	Motel a restaurace Charlie
Dolní Brusnice	Penzion Na Faře
Doubřavice	Penzion Za Vodou
Dvůr Králové nad Labem	Podkrkonošská cestovní agentura
Holovousy	Restaurace U Slunce
Horní Brusnice	Revitalizace Kuks o. p. s.
Hořice	ZOO Dvůr Králové a. s.
Jeřice	
Konecchlumí	
Kovač	
Kuks	
Lázně Bělohrad	
Lanžov	
Lukavec u Hořic	
Miletín	
Milovice u Hořic	
Mostek	
Ostroměř	
Pecka	
Podhorní Újezd a Vojice	
Rohoznice	
Šárovцова Lhota	
Tetín	
Trotina	
Třebihošť	
Třtěnice	
Úhlejev	
Velký Vřešťov	
Vidochov	
Vřesník	
Zdobín	

Zdroj: interní údaje Sdružení Podzvičinsko

Příloha B – Ukázka propagačních materiálů

Zdroj: foto autor